

REVISION AF KUNSTHÅNDVÆRKER- UDDANNELSERNE

Redegørelse afgivet af et
af undervisningsministeren
nedsat udvalg vedrørende
revision af
kunsthåndværkeruddannelserne

Det administrative Bibliotek
Slotsholmsgade 12
1216 København K

Betænkning nr. 1042
1985

ISBN 87-503-5527-9
UN 00-153-bet
JJ trykteknik a-s, København

INDHOLDSFORTEGNELSE

<u>Indledning:</u>	side
0.1. Kunsthåndværkeruddannelserne i Danmark.	5
0.2. Resumé af udvalgets forslag.	7
0.3. Udvalgets nedsættelse, kommissorium og sammensætning.	11
0.4. Udvalgets arbejde.	13
<u>Afsnit 1. Nuværende forhold.</u>	
1.0. Designeruddannelserne i Danmark.	16
1.1. Uddannelsessystemet generelt, herunder kunsthåndværkeruddannelsernes placering i uddannelsessystemet.	20
1.2. Kunsthåndværker- og designeruddannelser i de nordiske lande, uddannelsernes struktur, placering og status.	22
1.3. Rekrutterende og videregående uddannelser i forhold til kunsthåndværker- og designeruddannelserne.	26
1.4. Beslægtede uddannelser bl.a., a) Danmarks Ingeniørakademi. b) Teknika. c) Den danske Filmskole. d) Den grafiske Højskole. e) Den polytekniske Læreanstalt, (DtH). f) Det kgl. danske Kunstakademis arkitektskole. g) Det kgl. danske Kunstakademis biliedkunstskoler. h) Det kgl. danske Kunstakademis konservatorskole. i) Det kgl. danske Musikkonservatorium. j) Guldsmedehøjskolen. k) Dansk Konfektions- og Trikotage-skole. 1) Skolen for Boligindretning.	28

		side
	m) Statens Teaterskole,	
	n) Oplisting af eksempler på andre beslægtede uddannelser.	
1.5.	Kunsthåndværker- og designeruddannel- serne i dag på de to skoler:	39
	a) Formål.	
	b) Optagelsesprøve - forudsætning for optagelse - antal studerende.	
	c) Uddannelserne - fagområder og struktur.	
	d) Eksamensformer.	
	e) Studiesamling og bibliotek.	
	f) Lokaler og udstyr.	
	g) Pædagogisk personale, kvalifikati- oner, ansættelse og lønforhold.	
	h) Administrativt personale, kvalifi- kationer, ansættelse og lønforhold.	
	i) Økonomiske forhold, udgift pr. stu- derende og studerendes eget tilskud til uddannelsen.	
	j) Organisatoriske forhold - styreform.	
	k) Lovgrundlag og bekendtgørelse.	
1.6.	Konklusion på afsnit 1. Beskrivelse af, på hvilken måde de eksisterende uddannelser opfylder/ikke opfylder de- res opgaver og hvorfor.	53

Afsnit 2. Formulering af problemstilling.

2.0.	Kunsthåndværkerens og designerens nu- værende og formodede fremtidige opga- ve og placering i samfundet belyst ved navngivne artikler, skrevet af perso- ner, der har indsigt i kunsthåndvær- ker- og designområdet.	56
2.1.	Formulering af kunsthåndværkerens og designerens funktionsområder:	65
	a) Kunsthåndværker.	
	b) Designer.	
	c) Formidler.	
2.2.	Konklusion på afsnit 2. Formålet, samt en overordnet beskrivelse af hvilken uddannelse udvalget agter at foreslå, herunder arten, omfanget, formen, bredden, dybden og niveauet for den fremtidige uddannelse.	70

Afsnit 3.	<u>Forslag til kunsthåndværker- og designer-uddannelse m.v.</u>	
3.0.	Fornål.	73
3.1.	Skolernes uddannelsesområde.	75
	a) Struktur og varighed.	
	b) Forskole.	
	c) Studieretninger.	
	d) Undervisningsområder og studieform.	
	e) Antal studiepladser og optagelsesregler.	
	f) Uddannelsernes geografiske placering.	
	g) Adgangskriterier og optagelsesprøve•	
	h) Vurderinger (prøver og eksamen)	
3.2.	Skolernes forsknings- og udviklingsområde.	96
3.3.	Skolernes biblioteksfunktion.	97
3.4.	Skolernes andel i - og brug af - beslægtede uddannelsesinstitutioner.	98
3.5.	Efteruddannelse af kunsthåndværkere og designere.	100
3.6.	De studerendes økonomiske forhold.	102
3.7.	Skolernes forhold til Skolen for Boligindregning.	104
Afsnit 4.	<u>Forslag om styrelsesform og finansiering.</u>	
4.0.	Ministerium, råd og uddannelsesnævn.	105
4.1.	Lovgrundlag og bekendtgørelse.	106
4.2.	Skolernes organisation.	108

	side
<u>Afsnit 5. Forslag om personale.</u>	
5.0. Pædagogisk personale:	113
a) Lærerfunktioner og -antal.	
b) Lærerkvalifikationer og efteruddannelse af lærere.	
c) Undervisningspligt m.v.	
d) Forsags- og udviklingsarbejde m.v.	
5.1. Teknisk/administrativt personale.	117
 <u>Afsnit 6. Forslagets fysiske forudsætninger.</u>	
6.0. Lokaler og udstyr.	119
6.1. Forbrugsmaterialer.	121
 <u>Afsnit 7. Et skøn over de økonomiske konsekvenser af udvalgets forslag til en fremtidig uddannelse af kunsthåndværkere og designere.</u>	
7.0. Anlægsudgifter.	122
7.1. Driftsudgifter.	123
 <u>Afsnit 8. Bilagsoversigt.</u>	125
Bilag 1.	126
Bilag 2.	128

Afsnit 0

Indledning.

0. 1. Kunsthåndværkeruddannelserne i Danmark.

De første formaliserede kunsthåndværkeruddannelser i Danmark grundlagdes sidst i forrige århundrede. Disse uddannelser opstod både som følge af, og på trods af industrialismens indførelse, og deres formål var, ligesom det har været tilfældet op gennem dette århundrede, dels at bevare og udvikle de kulturtraditioner der knytter sig til håndværket, og dels på denne baggrund at formgive produkter til industrien.

Tegneskolen for Kvinder, som var den første skole inden for dette område, blev stiftet 1875, og påbegyndte undervisningen året efter i Industriforeningens bygning. I 1881 indviede skolen sin egen bygning på Vestre Boulevard (hvor nu den grafiske linie på Skolen for Brugskunst har til huse), og i 1889 skiftede skolen navn til Tegne- og Kunstindustriskolen for Kvinder. I 1961 slettedes "for Kvinder", og skolen optog herefter begge køn.

I 1930 oprettedes Kunsthåndværkerskolen i København, som en afdeling af Det tekniske Selskabs Skoler, til aflusning af den undervisning for kunsthåndværkere der siden århundredeskiftet havde været drevet i forbindelse med Kunstindustrimuseet. Skolen begyndte med fem afdelinger, nemlig reklametegner-, mode-, keramik- og tekstilskolerne, samt møbelhøjskolen. I 1951 knyttedes desuden Guldsmedehøjskolen til Kunsthåndværkerskolen.

I 1967 blev Kunsthåndværkerskolen i Kolding oprettet som en underafdeling af Kolding tekniske skole. Fra begyndelsen omfattede skolen linierne tekstil og reklametegning, og derefter keramik, og i 1977 oprettedes linien beklædningsformgivning ved skolen (i henhold til en ny undervisningsbekendtgørelse).

Ligeledes i 1967 blev Tegne- og Kunstindustriskolen og Kunsthåndværkerskolen i København lagt sammen til én skole med navnet Kunsthåndværker- og kunstindustriskolen. Begge skoler var herefter underlagt Det tekniske Selskabs Skoler.

I 1970 afsluttede et revisionsudvalg nedsat af direktoratet for erhvervsuddannelserne sit arbejde, og i april 1971 forelå den bekendtgørelse om uddannelserne som stadig er gældende for skolerne i København og Kolding. (Se afsnit 1, punkt 1.6.k). Bekendtgørelsen gjaldt dog ikke for Guldsmedehøjskolen, som samme år fik sin særlige undervisningsbekendtgørelse.

I 1973 blev Kunsthåndværker- og Kunstindustriskolen frigjort fra Det tekniske Selskabs Skoler, og skolen blev under navnet Skolen for Brugskunst etableret som selvejende institution, med tilskud fra undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne. Guldsmedehøjskolen forblev dog under DtSS, og blev således udskilt fra Skolen for Brugskunst.

I 1976 har Skolen for Brugskunst i en pjece "Oplæg til ændring af uddannelsen" peget på nødvendigheden af forbedrede vilkår for uddannelserne, hvis skolerne skal varetage de opgaver, som kunsthåndværker- og designerområdet står overfor i et samfund i hastig udvikling. Oplægget blev af skolen i 1977 udmøntet i et konkret forslag til en ændret kunsthåndværkeruddannelse. På baggrund heraf nedsattes i 1978 en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Skolen for Brugskunst, Kunsthåndværkerskolen i Kolding og direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Under dette arbejde viste det sig imidlertid hurtigt, at de ændringer i uddannelsernes forhold, man fra skolernes side anså for nødvendige, var af et omfang, og af en art, som ikke kunne tilgodeses alene gennem en ændring af skolernes undervisningsbekendtgørelse.

Som en konsekvens heraf nedsatte direktoratet i 1979 et uddannelsesnævn for kunsthåndværkeruddannelserne.

I februar 1980 udformede direktoratet, efter indstilling fra uddannelsesnævnet, et forslag om udvalgets sammensætning og kommissorium og herefter indstilledes det til undervisningsministeren, at der blev nedsat et udvalg vedrørende revision af kunsthåndværkeruddannelserne.

Udvalget påbegyndte sit arbejde i december 1980.

Afsnit 0

Indledning.

0.2. Resumé af udvalgets forslag.

På grundlag af udvalgets drøftelser om, på hvilke punkter den nuværende kunsthåndværkeruddannelse opfylder/ikke opfylder de krav, der i dag stilles til den færdiguddannede kunsthåndværker og designer, har udvalget konkluderet, at en kommende revision af uddannelsen bør gennemføres under hensyn til følgende behov:

- Uddannelsens målsætning bør strammes op i henseende til et professionelt virke inden for kunsthåndværk og design.
- Uddannelsen bør styrkes væsentligt med hensyn til at kvalificere til løsning af designmæssige opgaver.
- Uddannelsen skal indeholde muligheder for specialisering, med henblik på varetagelse af formidlingsfunktioner.
- Den del af uddannelsen, der retter sig mod en funktion som selvstændig erhvervsdrivende, bør styrkes.
- Skolerne bør kunne gennemføre udviklings-, forsknings- og rådgivningsopgaver.
- Der bør iværksættes efteruddannelsesaktivitet for kunsthåndværkere.
- Uddannelseskapaciteten bør i højere grad gøres fleksibel, og må kunne tilpasses det aktuelle behov, herunder det kulturelle behov.
- Der bør inddrages nye og relevante fagområder i uddannelsen.
- Uddannelsesstrukturen bør gøres mere fleksibel med hensyn til den studerendes mulighed for specialevalg og den samlede uddannelseslængde.

Udvalgets forslag til, hvordan de anførte behov kan opfyldes, er beskrevet i særskilte afsnit om uddannelsens formål, struktur og indhold, om styrelsesform og finansiering samt om personalemæssige forhold.

I afsnit 3 foreslår udvalget,

at der fastsættes nye adgangskriterier,

at studiestrukturen ændres, og

at skolerne for mulighed for at gennemføre udviklings-, forsknings- og rådgivningsopgaver.

- * Vedrørende adgang til uddannelsen foreslår udvalget, at der opstilles en række kriterier, der sikrer, at de studerende der optages i uddannelsen, i højere grad har en relevant uddannelses-/erfaringsmæssig baggrund.
- * Vedrørende studiestrukturen foreslår udvalget, at der etableres en fælles forskole på ca. 1/2 år, efterfulgt af 2.del med linierettet grunduddannelse, der består af følgende studieretninger :

Keramisk formgivning, glas m.v.

Beklædningsformgivning.

Tekstilformgivning.

Møbelformgivning.

Tegning og grafik.

Penne del af uddannelsen har en varighed af ialt ca. 2 1/2 år.

Som afslutning på uddannelsen foreslår udvalget, at de studerende kan vælge et speciale med henblik på at tage afgang inden for et af følgende områder:

Kunsthåndværk (unika).

Industriel design.

Formidling.

Specialedelen har normalt en varighed fra 1/2 til max. 2 år.

- * Endvidere foreslår udvalget, at der etableres en række tværfaglige institutter der organiserer den del af undervisningen, der er fælles for flere studieretninger og/eller specialer.

Herudover finder udvalget, at der bør være mulighed for at inddrage en række nye og relevante fagområder i uddannelsen, samt at behovet for efteruddannelse af færdiguddannede kunsthåndværkere og designere inddrages som en normal del af skolernes virksomhed.

- * Vedrørende udvikling, forskning og rådgivning foreslår udvalget, at disse opgaver snarest inddrages i skolernes normale aktivitetsområde, idet den viden og erfaring, der følger heraf, og af kontakten til rekvirenterne, skønnes at være en forudsætning for reelt at kunne opfylde målsætningen om en uddannelse med henblik på professionelt virke.

I afsnit 4 foreslår udvalget, at der gennemføres ændringer på det styringsmæssige- og organisatoriske område.

- * Vedrørende styringen af uddannelsen og skolernes øvrige aktiviteter foreslår udvalget, at det nuværende lovmæssige grundlag for skolernes aktivitetsområde revideres, og at der udstedes en ny bekendtgørelse for skolernes virksomhed.

Dette forslag skal ses på baggrund af det anførte behov for at ændre uddannelsesstrukturen, og for at inddrage udvikling, forskning og rådgivning.

Desuden foreslår udvalget, at der etableres en mere formaliseret kontakt mellem skolerne og erhvervet.

- * Vedrørende de organisatoriske forhold har udvalgets forslag den forudsætning, at Kunsthåndværkerskolen ved Kolding tekniske skole udskilles som en selvstændig institution.

I afsnit 7 har udvalget givet et skøn over de økonomiske konsekvenser af udvalgets forslag.

- * Vedrørende lokaler og udstyr har udvalget vurderet, at der over en årrække er behov for nyinvesteringer.

- * Vedrørende de fremtidige driftsudgifter har et flertal i udvalget vurderet, at der er behov for en gradvis forhøjelse af driftstilskuddet til skolerne, medens et mindretal har vurderet, at udvalgets forslag kan gennemføres inden for den nuværende økonomiske ramme.

Afsnit 0

Indledning.

0.3. Udvalgets nedsættelse, kommissorium og sammensætning.

I december 1980 nedsatte undervisningsministeren et udvalg med den opgave at fremkomme med forslag til en revision af kunsthåndværkeruddannelserne.

Udvalgets kommissorium fik følgende indhold:

"Uddannelsen af kunsthåndværkere og designere foregår bl.a. på Skolen for Brugskunst i København og Kunsthåndværkerskolen ved Kolding tekniske skole, og finder her sted på grundlag af lov nr. 191 af 4. juni 1964 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler og bekendtgørelse nr. 168 af 27. april 1971 om uddannelse af kunsthåndværkere.

Udvalget anmodes om en redegørelse for behovet for disse uddannelser i såvel kvalitativ som kvantitativ henseende. Udvalget anmodes om at udarbejde forslag til hovedretningslinier for kunsthåndværker- og designeruddannelsen og i denne forbindelse at udtale sig om de for disse uddannelsers gennemførelse nødvendige forudsætninger om lokaler, udstyr og arbejdsforhold.

Redegørelsen skal tillige omfatte forholdet til tilgrænsende uddannelser og uddannelsernes placering i det øvrige uddannelsessystem, herunder beskrivelse af adgangsveje til uddannelserne og muligheder for meritoverførsel såvel fra andre gennemførte eller påbegyndte uddannelser, som fra kunsthåndværker- og designeruddannelsen til andre uddannelser".

Efter indstilling fra uddannelsesnævnet vedrørende kunsthåndværkeruddannelserne blev udvalget sammensat under hensyntagen til faglige- og erhvervsmæssige kriterier, herunder således, at alle uddannelsesretninger inden for bekendtgørelsen blev repræsenteret.

Ved udvalgsarbejdets afslutning har udvalget følgende sammensætning:

Udpeget af undervisningsministeriet:

Uddannelseskonsulent Peter Grünbaum, (formand)

Rektor Ole Gjerløv-Knudsen

Afdelingsleder Ole Isbrand

Grafiker Ole Johannesen

Beklædningsformgiver Dette Kim

Væver Vibeke Klint

Keramiker Jørgen Mogensen

Møbelarkitekt, MMI Rud Thygesen

Arkitekt, M.A.A. Karen Zahle.

Undervisningsinspektør Jesper Jans

Udpeget af Dansk teknisk Lærerforening:

Grafiker Hugo Mortensen

Møbelarkitekt Johannes Foersom

Udpeget af de studerende:

Lise Munk, Kunsthåndværkerskolen ved Kolding tekniske skole.
Karsten Sand, Skolen for Brugskunst, København.

Som sekretær for udvalget blev udpeget Bjarne Farning, undervisningsministeriet.

Den 14. maj 1981 blev Klavs Torn-Petersen efter eget ønske afbeskikket som medlem af udvalget af helbredsmæssige årsager.

Den 7. april 1983 blev Eskild Tjalve efter eget ønske afbeskikket som medlem af udvalget.

Afsnit 0

Indledning.

0.4. Udvalgets arbejde.

Der har været afholdt 31 møder i det samlede udvalg. 2 af disse møder har været afholdt på henholdsvis Kunsthåndværkerskolen ved Kolding tekniske skole og Skolen for Brugskunst i København, og udvalget har i forbindelse med disse møder haft lejlighed til at besøge skolerne.

Under hensyn til udvalgets størrelse og i forbindelse med, at kommissoriet forudsætter, dels en detaljeret gennemgang af komplicerede problemer, dels udarbejdelse af uddannelsesmodeller m.v., besluttede udvalget i september 1981 at nedsætte 6 arbejdsgrupper omfattende studieretningerne:

keramik, møbel, grafik, tekstil, beklædning og scenografi.

Alle udvalgets medlemmer har deltaget i en eller flere af arbejdsgrupperne, der endvidere har suppleret sig efter behov.

Arbejdsgruppernes opgave var at beskrive indholdet i den enkelte uddannelsesretning i en fremtidig kunsthåndværkeruddannelse ud fra en opdeling i 3 primære beskæftigelsesområder:

1. Traditionelt kunsthåndværk (selvproducerende funktioner).
2. Design (samarbejde med producent).
3. Formidler (pædagogiske funktioner).

Udvalget har endvidere gennemført separate drøftelser med erhvervsrepræsentanter fra hvert af områderne:

Keramisk formgivning, glas m.v.
Tegning og grafik
Tekstilformgivning
Beklædningsformgivning
Møbel formgivning.

I forbindelse med udvalgets drøftelser af de fremtidige uddannelsesmodeller, har man desuden drøftet etablering af en egentlig scenografiuddannelse som en selvstændig linie i kunsthåndværkeruddannelsen. I denne forbindelse har scenograf Espen Hansen deltaget i et af udvalgets møder.

Formålet med drøftelserne var at få en klar tilkendegivelse af, hvordan de nuværende kunsthåndværker- og designeruddannelser fungerer i forhold til beskæftigelse inden for håndværk og industri.

Endvidere ønskede udvalget en præcisering af de krav, som virksomheder, der beskæftiger kunsthåndværkere og designere, stiller til uddannelserne.

Udvalget har endvidere drøftet forholdet til tilgrænsende uddannelser, og har i denne forbindelse haft møder med repræsentanter for følgende uddannelser:

Guld- og sølvformgivere:

Udvalget har besøgt Guldsmedehøjskolen i København og har i denne forbindelse drøftet mulighederne for et samarbejde mellem og en evt. sammenlægning af Guldsmedehøjskolen og kunsthåndværkerskolerne.

Den grafiske Højskoles almene studium og specialstudiet i grafiske formgivning:

Repræsentanter fra Den grafiske Højskole har deltaget i møde med udvalget, hvor der blev redegjort for struktur og indhold i DgH's uddannelser, med henblik på en mulig meritoverførsel til/ fra kunsthåndværkeruddannelserne (specielt linien tegning og grafik) og DgH's uddannelser.

Boligkonsulent (indretningsarkitekt):

En repræsentant fra Skolen for Eoligindretning har deltaget i møde med udvalget. Muligheden for en koordinering - eller eventuelt en sammenlægning - af uddannelsen som boligkonsulent (indretningsarkitekt) på Skolen for Boligindretning med uddannelsen som møbelformgiver på Skolen for Brugskunst blev indgående drøftet.

I fortsættelse heraf, nedsatte udvalget i december 1982 et underudvalg, som skulle udrede og beskrive de indbyrdes forhold mellem den nuværende uddannelse som boligkonsulent (indretningsarkitekt) på Skolen for Boligindretning, arkitektuddannelsen på

Kunstakademiets Arkitektskole og Arkitektskolen i Aarhus samt kunsthåndværkeruddannelsens møbellinie.

Dette udvalg, som var sammensat af medlemmer af revisionsudvalget og repræsentanter for Skolen for Boligindretning, Kunstakademiets Arkitektskole og Arkitektskolen i Aarhus, afluttede sit arbejde i januar 1983.

Revisionsudvalget nedsatte endvidere i september 1982 3 arbejdsgrupper, som skulle beskæftige sig med:

- a) De tekniske administrative forhold på de 2 skoler.
- b) Redaktionsgruppe vedrørende betænkningen.
- c) Idégrundlag - skitsere elementer til et idégrundlag, med henblik på afsnit 2 i udvalgets betænkning.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

1.0. Designeruddannelserne i Danmark.

Masseproduktion af industriprodukter har siden slutningen af forrige århundrede medført behov for formgivning og udvikling af industriens produkter. Dermed opstod det begreb, som i dag med en fællesbetegnelse kaldes industriel design.

Industrielle designopgaver har fra tidernes morgen været varetaget af bygningsarkitekter, kunstnere, (kunst-)håndværkere og ingeniører. Først i midten af dette århundrede blev der åbnet mulighed for uddannelse inden for dette område.

I modsætning til en række andre lande har dette behov imidlertid ikke medført, at der i Danmark er etableret skoler, hvis hovedformål er at uddanne industrielle designere. Den produktion, der ligger til grund for det verdenskendte begreb "Danish Design" kan således ikke føres tilbage til en eksakt uddannelse, men til en række skoler, som, med hver deres udgangspunkt, har givet studerende et grundlag for at arbejde med formgivning og produktudvikling.

De væsentligste uddannelser, hvori der indgår industriel design, er følgende:

Kunstakademiets Arkitektskole.

Arkitektskolen er en højere læreanstalt, placeret i ministeriet for kulturelle anliggender.

Instituttet for Visuel Kommunikation og Instituttet for Design består af:

Fagområdet for Grafisk Design (1970)

Fagområdet for Industriel Design (1961)

Fagområdet for Møbelkunst (1924)

Arkitektskolen i Aarhus.

Arkitektskolen er en højere læreanstalt, placeret i ministeriet for kulturelle anliggender.

Afdelingen for Møbel- og Rumkunst, samt Industriel Design (1967).

Pen grafiske Højskole.

Den grafiske Højskole er et center for uddannelser på et videregående niveau, forskning og rådgivning inden for den grafiske kommunikationsindustri. Uddannelserne afsluttes med en eksamen. Endvidere tilbyder Højskolen efteruddannelseskurser. Højskolen er en selvejende institution. Højskolen er placeret i undervisningsministeriet, direktoratet for de videregående uddannelser.

Skolen for Brugskunst.

Skolen for Brugskunst er en selvejende institution som tilbyder uddannelser på et videregående niveau. Uddannelserne afsluttes med en eksamen. Skolen er placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Skolen består af 5 studieretninger:

Linien for beklædningsformgivning og scenografi

Linien for keramisk formgivning og glas m.v.

Linien for møbelformgivning

Linien for tekstilformgivning

Linien for tegning og grafik.

Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole.

Kunsthåndværkerskolen v/den selvejende institution Kolding tekniske skole er en afdeling af Kolding tekniske skole, som tilbyder uddannelser på et videregående niveau. Uddannelserne afsluttes med en eksamen. Skolen er placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Skolen består af 4 studieretninger:

Linien for beklædningsformgivning

Linien for keramisk formgivning og glas m.v.

Linien for tekstilformgivning

Linien for tegning og grafik.

Guldsmedehøjskolen.

Guldsmedehøjskolen er en afdeling af Københavns tekniske skole, som tilbyder uddannelser på et videregående niveau som guld- og sølvformgivere. Uddannelserne afsluttes med en eksamen. Endvidere tilbyder Højskolen efteruddannelseskurser. Højskolen er placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Danmarks tekniske Højskole.

Danmarks tekniske Højskole er en højere læreanstalt placeret i Undervisningsministeriet.

DtH er opdelt i en række institutter, og det eneste institut, hvor man arbejder med industriel design, er Afdelingen for Mekanisk Teknologi (AMT). Der uddannes ikke industrielle designere ved DtH, men Laboratoriet for Konstruktionsteknik (under AMT) underviser i produktudvikling og generel problemløsning, herunder en række aspekter vedrørende industriel design.

Danmarks Ingeniør Akademi.

Danmarks Ingeniør Akademi er en statsinstitution, placeret i Undervisningsministeriet.

Ingeniørakademiet er en højere læreanstalt, der har til opgave at give højere teknisk undervisning og herunder fremme den praktiske anvendelse af de tekniske videnskaber.

Ingeniørakademiet er opdelt i flg. afdelinger:

Bygningsafdelingen

Elektroafdelingen

Kemifafdelingen

Maskinafdelingen .

Dansk Konfektions- og Trikotageskole.

Dansk Konfektions- og Trikotageskole er en teknisk skole placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Skolen består af følgende 4 uddannelsesretninger:

Konfektions- og trikotageassistentuddannelserne

Konfektions- og trikotageteknikeruddannelserne

Produktudvikleruddannelserne

Afdeling for efteruddannelse og kursusvirksomhed.

Skolen for Boligindretning.

Skolen for Boligindretning er en afdeling ved Frederiksberg tekniske skole, som tilbyder uddannelse som indretningsarkitekt på et videregående niveau. Uddannelsen afsluttes med en eksamen. Skolen er placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne.

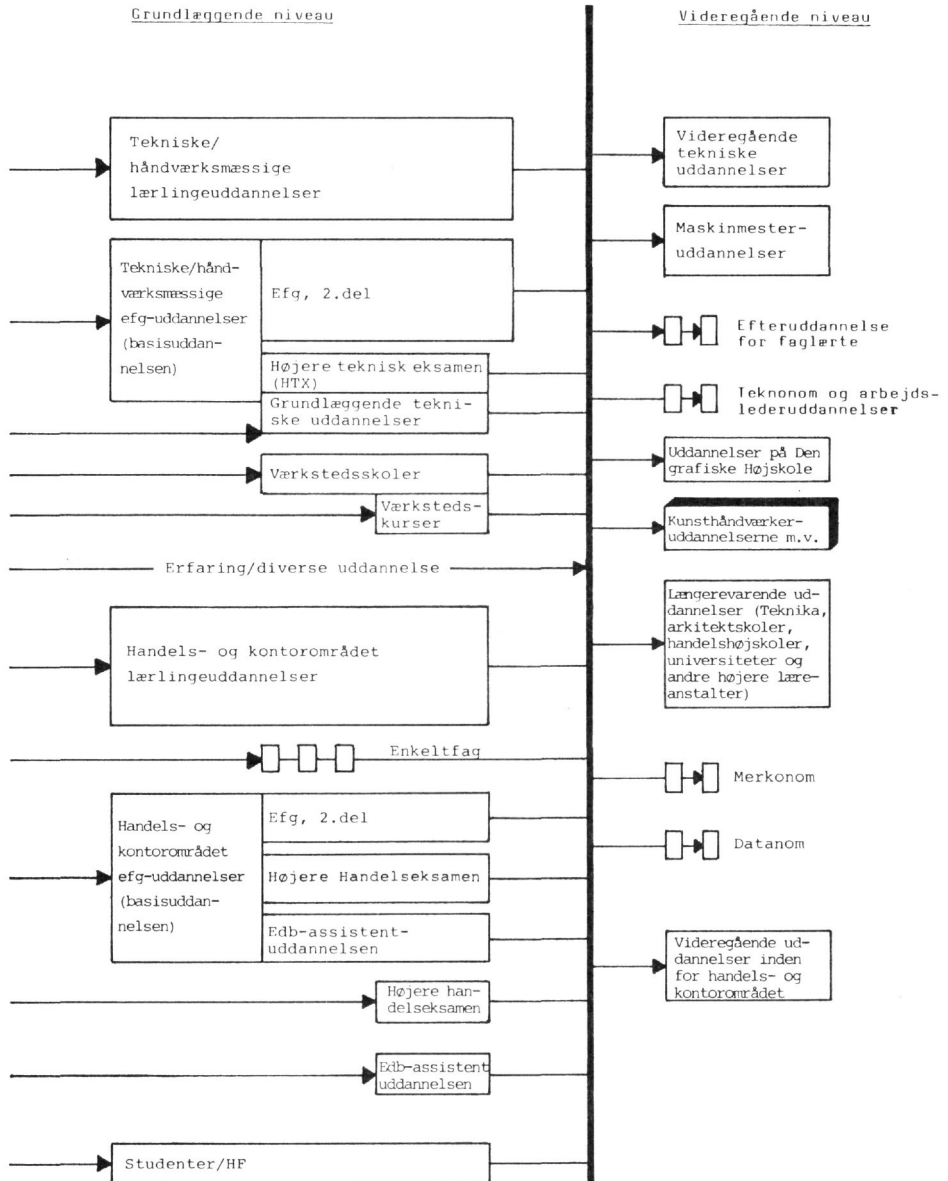
Dansk Designråd, Kursus i industri-design.

Dansk Designråd har løbende gennemført en række kurser i industri-design, herunder i 1982 et videregående kursus for unge, arbejdsløse arkitekter.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

1.1. Uddannelsessystemet generelt, herunder kunsthåndværkerud- dannelsernes placering i uddannelsessystemet.

Det skal bemærkes, at overgangen fra det grundlæggende til det videregående niveau i en række tilfælde, forudsætter supplerende undervisning.

F.eks. skal aspiranter med en studenter- eller HF eksamen gennemføre værkstedskurser for at have adgang til de videregående uddannelser, medens faglærte ofte skal erhverve specifik studiekompetence for at blive optaget på en universitetsuddannelse og lignende niveau.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

lande, uddannelsernes struktur, placering og status.

Det bemærkes, at der i dette afsnit kun er medtaget områder/uddannelser i andre nordiske lande, som kan være sammenlignelige med uddannelserne på de 2 kunsthåndværkerskoler i Danmark. Enkelte af uddannelserne i de andre lande er i Danmark dækket af uddannelser på f.eks. Skolen for Boligindretning, Guldsmedehøj-skolen, Statens Filmskole og Kunstakademiet.

I det efterfølgende skema er forskellige forhold på følgende nordiske kunsthåndværkerskoler omtalt:

Danmark: Skolen for Brugskunst (København)
Kunsthåndværkerskolen (Kolding tekniske skole).

Norge: Statens Kunsthåndverksskole (Oslo)
Bergen Kunsthåndverksskole (Bergen).

Sverige: Konstfackskolan (Stockholm)
Konstindustriskolan (Göteborg).

Finland: Konstindustriella Högskolan (Helsingfors).

Det fremgår af skemaet, hvilke ligheder/forskelle der er på den enkelte skole i forbindelse med:

Skolernes formelle status.
Dimittendernes status.
Uddannelsernes varighed.
Adgangskrav-
Vurdering.
Forskning.
Uddannelsernes struktur.

Det fremgår endvidere af skemaet, på hvilke af de 7 kunsthåndværkerskoler man kan tilbyde følgende uddannelser:

Beklædning	Keramik	Produkt-Design	Textil
Filmkunstner	Maler	Scenograf	
Fotograf	Metal	Skulptur	
Formidler	Møbel/indretning	Tegning/Grafik	

KUNSTHÅNDVÆRKER OG DESIGN – UDDANNELSERNE I NORDEN:

Nordiske skoler	DANMARK		NORGE		SVERIGE		FINLAND
Aktiviteter/ Formaliteter	Skolen for Brugskunst København	Kunsthåndværker- skolen i Kolding Kolding	Statens Kunst- håndværksskole Oslo	Bergens Kunst- håndværksskole Bergen	Konstfack- skolan Stockholm	Konstindustri- skolan Göteborg	Konstindustriella Högskolan Helsingfors
Skolens formelle status	Videregående uddannelse	Videregående uddannelse	Højere læreanstalt	Højere læreanstalt	Højere læreanstalt	Højere læreanstalt	Højere læreanstalt
Dimittents status	Kunsthåndværker/ formgiver	Kunsthåndværker/ formgiver	Kunsthåndværker/ designer	Kunsthåndværker/ designer	Kunsthåndværker/ designer	Kunsthåndværker/ designer	Kunstkandidat Kunstlicentiat Kunstdoktor
Uddannelsens længde	4 år incl. afgang	4 år incl. afgang	4 år plus 4 mdr. til diplomararbejde	4 år plus 4 mdr. til diplomararbejde	4 - 5 år incl. afgangsprojekt	4 - 4½ år incl. afgangsprojekt	4 år plus ½ år til diplomararbejde plus overbygning
Adgangskrav	18 år Bestået optagelsesprøve	18 år Bestået optagelsesprøve	19 år Bestået optagelsesprøve	19 år Bestået optagelsesprøve	18 år Godk. af arbejds- prøver før optagelsesprøve	18 år Godk. af arbejds- prøver før optagelsesprøve	18 år Godk. af arbejds- prøver før optagel- sesprøve i 2 tempi
Adgangskrav iøvrigt	Ingen	Ingen	Studentereksamen foretrækkes (ikke krav)	Studentereksamen (dispensation mulig)	Ingen	Studentereksamen Bogl./æstetisk linje	Studentereksamen foretrækkes (ikke krav)
Vurdering	Efter 1., 2. og 4. år	Efter 1., 2. og 4. år	Efter hvert år	Efter hvert år	Efter hver termin (pointsystem)	Efter hver termin (pointsystem)	Point- system
Forskning	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Uddannels. strukt.	Fagopdelt	Fagopdelt	Fagopdelt	Fagopdelt	Områdeopdelt	Områdeopdelt	Områdeopdelt
Beklædning							Produkt og miljø
Filmkunstner							Visuel kommunikat.
Fotograf						3-delt område	Visuel kommunikat.
Formidler							
Keramik						Kunsthåndv.	Produkt og miljø
Maler						Grafisk	
Metal							(ikke selvst. linje)
Møbel/Indretning						Design	Produkt og miljø
Produkt-Design						3-delt/Design	Produkt og miljø
Scenograf	(ikke selvst. linje)	(ikke selvst. linje)					Visuel kommunikat.
Skulptur							
Tegning/Grafik						Design	
Tekstil						Kunsthåndv.	Produkt og miljø

* Dimittendernes status er ikke alene "kunsthåndværker/designer", men også billedkunstner, grafisk formgiver/illustratør, indretningsarkitekt.

August 1984

Antal optagne elever pr. år
på de 7 Kunsthåndværkerskoler:

Det bemærkes, at tallene i nedenstående skema ikke er direkte sammenlignelige, idet struktur og indhold i de enkelte uddannelser er forskellige fra land til land, og fra skole til skole.

	Danmark		Norge		Sverige		Finland
Studie- retning	Køben- havn	Kolding	Oslo	Bergen	Stock- holm	Göte- borg	Helsing- fors
Keramik	17	20	4	7	8	6	8
Beklædning	18	20	8				12
Møbel/ indretning	12	0	12	9	14	10	12
Textil	17	20	7	8	13	6	10
Grafik	36	20	12	9	14		12
Metal			8		6	3	4
Maler			6				
Industri- design			13		11	14	12
Billede og Miljø					12		
Skulptur					11		
Foto					5		8
Informati- onsdesign						11	
Film							8
Scenografi							3
Tegnelærere							30
Total	100	80	70	33	94	50 ⁽¹⁾	120
(1) Design 35 + kunsthåndværk 15, ialt 50.							

August 1984

Afsnit 1

Nuværende forhold.

1.3. Rekrutterende og videregående uddannelser i forfold til kunsthåndværkeruddannelserne.

Der findes ingen formaliserede rekrutterende uddannelser til kunsthåndværkeruddannelserne, og ifølge den nuværende undervisningsbekendtgørelse stilles der ingen krav om forudgående eksamen/uddannelse ved optagelse.

Optagelse på skolerne er i henhold til bekendtgørelsen alene betinget af et alderskriterium på 18 år, og en bestået optagelsesprøve.

I praksis er det dog således, at de krav, skolerne må stille for optagelse til studiet, gør det nødvendigt for størstedelen af aspiranterne at gennemgå en eller anden form for forberedende træning eller uddannelse.

Flertallet af aspiranter som forbereder sig til optagelsesprøven, søger at opfylde skolernes krav om en vis grad af kunstnerisk/f ormmæssig indsigt og forståelse, samt at opnå færdigheder i tegning og formøvelser, således at de kan anskueliggøre overfor skolerne, at de ønskede kvalifikationer er til stede. Aspiranter kan også forberede sig til studiet ved en håndværksmæssig uddannelse, værkstedspraktik o.lign. På gennemsnitsalderen ved optagelse er ca. 24 år, har størstedelen af aspiranterne en eller anden form for erhvervserfaring.

Tegneundervisningen forud for skolernes optagelsesprøve, foregår ofte som privatundervisning og ved mindre tegneskoler eller på kunsthøjskoler. På Skolen for Brugskunst findes desuden en tegneaftenskole for reklamebureau-elever, som ofte benyttes som forberedelse til skolens optagelsesprøver.

Skolerne modtager hvert år mange forespørgsler fra aspiranter om, hvordan og hvor de kan forberede sig til prøven og studiet.

Skolerne er i den situation, at de kun kan henvise til ovennævnte tegneundervisning m.v.

Der findes i dag ingen formaliserede videregående uddannelser som et afgangsbevis fra kunsthåndværkerskolerne giver adgang til.

Erfaringsmæssigt er det dog således, at nogle få dimittender fra kunsthåndværkerskolerne hvert år søger ind på Arkitektskolerne og på Billedkunstskolen som hospitanter eller studerende.

Efter afsluttet kunsthåndværkeruddannelse gennemgår en del dimittender en pædagogisk uddannelse, med henblik på undervisning inden for fritidssektoren m.v.

Kunsthåndværkerskolerne kan ikke i dag tilbyde de færdiguddannede kunsthåndværkere efteruddannelse, uanset der er et stort behov for dette. Der henvises i denne forbindelse til afsnit 3.4.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

1.4. Beslægtede uddannelser bl.a.

a) Danmarks Ingeniørakademi.

Kap. I: Almindelige bestemmelser.

§ 1. Danmarks Ingeniørakademi er en statsinstitution, der står under tilsyn af undervisningsministeriet.

§ 2. Danmarks Ingeniørakademi er en højere læreanstalt, der har til opgave at meddele højere teknisk undervisning og herunder fremme den praktiske anvendelse af de tekniske videnskaber. Undervisningens mål er at uddanne ingeniører med sådanne praktiske og teoretiske kundskaber, at de kan anvende tidens tekniske viden og kunnen til løsning af erhvervs- og samfundsmæssige opgaver og blive egnede til at have teknisk og ledelsesmæssigt ansvar for udnyttelse af den teknisk-videnskabelige forsknings resultater.

Ingeniørakademiet ledes af en rektor og en vicerektor i forbindelse med konsistorium, afdelingsråd og studienævn. Rektor for DtH er tillige rektor for DIA.

Konsistorium er ingeniørakademiets øverste kollegiale organ og består af 21 medlemmer: 9 repræsentanter for heltidsbeskæftigede lærere, 3 repræsentanter for TAP'er, 1 repræsentant for deltidsbeskæftigede lærere, 6 repræsentanter for studerende samt vicerektor (rektor), der er født medlem.

Derudover findes afdelingsråd og studienævn for hver af ingeniørakademiets afdelinger, samt et centralt studienævn.

Repræsentantskabet, der er rådgivende for konsistorium og studienævn, består af 10 repræsentanter fra institutioner og virksomheder.

b) Teknika.

Lov om teknika, nr. 146 af 25. april 1962.

§ 1. Undervisningsministeren kan under de i stk. 2 angivne betingelser meddele undervisningsvirksomheder til uddannelse af ingeniører godkendelse som teknika. (stk. 2 og 3 udeladt).

§ 4. Undervisningsministeren nedsætter et teknikumråd. (Stk. 2, 3, 4, 5 og 6 udeladt)• Rådet udnævnes af undervisningsministeren og indstilles af Industrirådet, Håndværksrådet, Entreprenørforeningen, Ingeniør-Sammenslutningen, rektorerne ved teknika, DTH og Landsorganisationen i Danmark. Derudover beskikkes 2 repræsentanter for undervisnings- og 1 repræsentant for finansministeriet.

Ved teknika uddannes ingeniører, der kan omsætte naturvidenskabens og de tekniske videnskabs forskningsresultater til praktisk anvendelse.

Teknika er selvejende institutioner og ledes af en bestyrelse, en rektor samt et antal styrende organer.

Bestyrelsen består af repræsentanter for de berørte erhvervsområder, organisationer og lokale myndigheder samt rektor og repræsentanter for lærere, TAP'ere og studerende. Antallet af udefra kommende medlemmer skal udgøre mere end halvdelen af det samlede antal medlemmer.

Derudover findes fagråd og studienævn ved teknika.

c) Den danske Filmskole.

Lov nr. 306 af 9. juni 1982.

Kap. 2: Det danske filminstitut.

Det danske filminstitut har for så vidt angår spillefilm en række nærmere specificerede opgaver.

Herudover kan instituttets midler anvendes til følgende formål:

- 1) drift af den danske filmskole eller etablering af anden uddannelse og forskning på filmkunstneriske og filmtekniske områder,

- 2) støtte til den selvejende institution, Det danske Filmstudio og anden filmstudievirksomhed,
- 3) drift af filmværksteder,
- 4) støtte til indretning eller modernisering af biografer,
- 5) ydelse af stipendier inden for filmkunstneriske og filmtekniske områder og
- 6) støtte til udgivelse af publikationer vedrørende film.

Ministeren for kulturelle anliggender kan i særlige tilfælde godkende forsøgsordninger for ydelsen af produktionsstøtten og forsøgsordninger for støtte til import, distribution og forevisning af kunstnerisk værdifulde film og film, der skønnes særligt egnede for børn og unge.

Det danske Filminstitut ledes af en bestyrelse bestående af 5 medlemmer, der beskikkes af ministeren for kulturelle anliggender. 2 medlemmer beskikkes som filmfaglige repræsentanter efter indstilling fra filmorganisationer, 2 medlemmer beskikkes efter indstilling fra repræsentantskabet og 1 medlem udpeges af ministeren.

Bestyrelsen har den almindelige ledelse af filminstituttets virksomhed og fordeler de til rådighed værende midler. Den daglige ledelse forestås af en direktør.

d) Den grafiske Højskole.

Lov nr. 241 af 8. juni 1977.

§ 1. Den grafiske Højskole er en selvejende institution, som har til opgave inden for den grafiske industris og den grafiske kommunikationsindustris fagområder

- at give alsidig undervisning af teknisk, økonomisk og humanistisk art,
- at yde rådgivning og
- at foretage forsknings- og udviklingsarbejde i tilknytning til undervisning eller rådgivning.

Den grafiske Højskole ledes af en bestyrelse bestående af 19 medlemmer udpeget af arbejdsgivere og arbejdstagere indenfor den grafiske industri, 1 repræsentant for fastansatte lærere, 1 repræsentant for TAP'er samt rektor der er født medlem. De studerende udpeger 1 medlem uden stemmeret. Derudover findes institutionsråd på 6 medlemmer, der hovedsagelig beskæftiger sig med undervisningsforhold, samt et konsultationsnævn på 12 medlemmer der nedsættes af bestyrelsen og som er rådgivende overfor skolen vedr. foranstaltninger til fremme af den tekniske og erhvervs-mæssige udvikling.

e) Den polytekniske Lærestalt (Danmarks tekniske Højskole).

Nedenstående statut er fastsat af konsistorium i medfør af § 3, stk. 2, i lov nr. 362 af 13. juni 1973 med senere ændringer.

Kap. I: Almindelige bestemmelser.

§ 1. Den polytekniske Lærestalt, Danmarks tekniske Højskole, er en statsinstitution, der står under tilsyn af undervisningsministeriet.

§ 2. Det påhviler lærestalten at skabe, opretholde og videreudvikle et højt forsknings- og undervisningsmiljø inden for de tekniske videnskaber og de til grund herfor liggende videnskaber samt inden for andre fag, som er af betydning ved løsning af tekniske og teknisk-videnskabelige opgaver.

Stk. 2. Lærestaltens undervisning sigter fortrinsvis imod at uddanne ingeniører, som kan deltage i ledelsen af den tekniske udvikling og forskning, som er kompetente til at løse komplicerede tekniske problemer, og som er i stand til at betragte tekniske problemer i et samfundsperspektiv. Lærestalten varetager endvidere efter- og videreuddannelse.

Stk. 3. Lærestaltens forskning sigter imod at tilvejebringe ny viden og imod den praktiske udnyttelse af teknisk-videnskabelig og teknisk viden til gavn for samfundet. Lærestalten træffer selv afgørelse om den forskning, der skal drives.

§ 3. Lærestalten ledes af en rektor i forbindelse med konsistorium samt fagråd, studienævn og institutråd/institutbestyrelser.

Konsistorium er lærestaltens øverste kollegiale organ og består af 24 medlemmer: rektor (formand), prorektor, 9 repræsen-

tanter for heltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere, 6 repræsentanter for TAP¹er, 1 repræsentant for deltidsbeskæftigede videnskabelige medarbejdere og lærere og 6 repræsentanter for de studerende.

5 fagråd på hver 24 medieminer leder forskning og uddannelse indenfor hvert deres fagområde.

4 fagstudienævn og et centralt studienævn beskæftiger sig hovedsagelig med generelle uddannelsesforhold, fordeling af midler, ansættelsesforhold m.v.

Institutrådet ved hvert institut består af alle lærere og videnskabelige medarbejdere samt TAP'er og repræsentanter for de studerende. Rådet fordeler instituttets midler og afgiver indstilling vedrørende undervisnings- og ansættelsesforhold og har ansvaret for kursernes faglige og pædagogiske niveau.

f) Det kongelige danske Kunstakademis arkitektskole.

Anordning nr. 65 af 4. februar 1974.

(Kunstakademiets Arkitektskole og Arkitektskolen i Aarhus).

Formål;

§ 1. Kunstakademiets arkitektskole har som højere læreanstalt under tilsyn af ministeriet for kulturelle anliggender til opgave, at give en grundlæggende og en videregående uddannelse i arkitektur samt på kunstnerisk og videnskabeligt grundlag, at fremme udviklingen og forskningen inden for arkitekturen.

Kunstakademiets arkitektskole ledes af en rektor og et fagråd. Arkitektskolens enkelte institutter ledes af et institutråd. Fagrådet, der er arkitektskolens øverste kollegiale myndighed, består af indtil 28 medlemmer, således at lærerne har 14 repræsentanter, de studerende 7 og TAP'er indtil 7 repræsentanter.

Institutrådet, der er instituttets øverste kollegiale myndighed, består af samtlige faste heltidsansatte lærere, et af fagrådet fastsat antal repræsentanter for øvrige lærere ved instituttet, et antal repræsentanter for studerende som højst må udgøre halvdelen af antallet af lærerrepræsentanter samt repræsentanter for TAP'er ved instituttet som ligeledes højst må udgøre halvdelen af antallet af lærerrepræsentanter.

g) Det kongelige danske Kunstakademis billedkunstskoler.

Anordning nr. 64 af 4. februar 1974.

Formål;

§ 1. Kunstakademiets billedkunstskoler har som højere læreanstalt under tilsyn af ministeriet for kulturelle anliggender til opgave, at give uddannelse i maler-, billedhugger- og grafisk kunst med tilgrænsende kunstarter samt, at fremme udviklingen og forskningen inden for disse kunstarter.

Kunstakademiets billedkunstskoler ledes af en rektor og et fagråd. Billedkunstskolernes enkelte afdelinger ledes af en fagleder.

Fagrådet er billedkunstskolernes øverste kollegiale myndighed og består af 24 medlemmer, således at lærerne har 12 repræsentanter, de studerende 6 repræsentanter og TAP'er indtil 6 repræsentanter.

For hver afdeling påhviler det faglederen, efter drøftelse i afdelingsforsamlingen, at udarbejde afdelingens bidrag til skolerens årlige studieplan. For den enkelte studerende tilrettelægges studiet ved et samarbejde mellem faglederen og den studerende.

Fagrådet nedsætter af sin midte et undervisningsråd bestående af rektor (formand), 3 andre lærere og 4 studerende. Rådet afgør efter regler godkendt af kulturministeren sager vedrørende undervisningens form og indhold, studieretning, optagelse og bedømmelse af studerende m.v.

h) Det kongelige danske Kunstakademis konservatorskole.

Anordning nr. 17 af 14. januar 1977.

Formål:

§ 1. Kunstakademiets konservatorskole har som læreanstalt under tilsyn af ministeriet for kulturelle anliggender til opgave, at give uddannelse i konservering og restaurering af billedkunst, grafik og kulturhistoriske genstande samt på kunstnerisk og videnskabeligt grundlag, at fremme udviklingen og forskningen inden for disse områder.

Afdelinger;

§ 2. Konservatorskolen består af 3 afdelinger: kunstlinien, grafisk restaureringslinie og kulturhistorisk linie.

Stk. 2. Fælles laboratorier driver forskning og giver undervisning, der kan søges af samtlige studerende.

Kunstakademiets konservatorskole ledes af en rektor og et fagråd. Konservatorskolens enkelte afdelinger ledes af en afdelingsleder.

Fagrådet er konservatorskolens øverste kollegiale myndighed og består af indtil 12 medlemmer, således at lærerne har 6 repræsentanter, de studerende 6 repræsentanter og TAP'er indtil 3 repræsentanter.

For hver afdeling påhviler det afdelingslederen, efter drøftelse i afdelingsforsamlingen, at udarbejde afdelingens bidrag til konservatorskolens årlige studieplan. For den enkelte studerende tilrettelægges studiet ved et samarbejde mellem afdelingslederen og den studerende.

i) Det kongelige danske Musikkonservatorium.

Anordning nr. 345 af 4. juli 1978.

Kap. 1; Almindelige bestemmelser.

§ 1. Det kgl. danske Musikkonservatorium er en statsinstitution, der har til opgave at varetage højere uddannelser i musik og ijsvrigt at bidrage til fremme af musikkulturen i Danmark.

§ 2. Konservatoriet står under tilsyn af ministeriet for kulturelle anliggender.

Stk. 2. Konservatoriet ledes af rektor, der sammen med prorektor, konservatorierådet, fagrådene og administrator forestår konservatoriets forvaltning.

Konservatoriet ledes af rektor, der sammen med prorektor, konservatoreirådet, fagrådene og administrator forestår konservatoriets forvaltning.

Konservatorierådet er konservatoriets øverste faglige og pædagogiske myndighed, og består af rektor, prorektor, en repræsentant for lærerne og en repræsentant for de studerende ved hver af

konservatoriets faggrupper, samt repræsentanter for TAP-personalet svarende til en fjerdedel af lærerrepræsentationen samt yderligere det antal lærere, der er nødvendigt for at lærerrepræsentationen kan udgøre halvdelen af rådet.

Konservatoriets virksomhed er opdelt i faggrupper. Samtlige de til faggruppen knyttede lærere og studerende udgør faggruppeforsamlingen, der vælger deres respektive repræsentanter til fagrådet.

Fagrådet for hver faggruppe består af 3 repræsentanter for lærerne og 3 repræsentanter for de studerende. Fagrådet behandler alle sager af betydning for faggruppen og er overfor konservatorierådet ansvarlig for undervisningens gennemførelse.

j) Guldsmedehøjskolen. (Københavns tekniske skole) .

Bekendtgørelse om uddannelse af guld- og sølvformgivere.

Undervisningsministeriets bekendtgørelse af 9. juni 1971.

Almindelige bestemmelser;

§ 1. Ved de tekniske skoler kan der efter forud indhentet godkendelse fra direktoratet for erhvervsuddannelserne gives undervisning til uddannelse af guld- og sølvformgivere.

§ 2. Uddannelsens formål er at give de studerende teoretiske og praktiske kundskaber, der giver mulighed for at virke som kunsthåndværkere og formgivere i guld-, sølv- og gravørfaget.

Guldsmedehøjskolen er en afdeling af Københavns tekniske Skole, hvis bestyrelse er Guldsmedehøjskolens øverste myndighed.

Direktoratet for erhvervsuddannelserne nedsætter efter forhandling med de interesserede parter et uddannelsesnævn, der er rådgivende for direktoratet i alle spørgsmål, der vedrører undervisningen.

Skolens bestyrelse nedsætter et undervisningsudvalg som er rådgivende for skolen i alle spørgsmål, der vedrører undervisningen, ligesom det fornicler forbindelse mellem studerende og erhvervslivet.

k) Dansk Konfektions- og Trikotageskole.

Dansk Konfektions- og Trikotageskole er en teknisk skole placeret i Undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne •

På skolen uddannes konfektions- og trikotageassistenter og teknikere samt produktudviklere til konfektions- og trikotageindustrien.

Bestyrelsen består af 12 medlemmer som vælges af tekstil- og beklædningsindustrien, organisationerne indenfor området, kommunerne samt undervisningsministeriet.

1) Skolen for Boligindretning. (Frederiksberg tekniske skole).

Bekendtgørelse om uddannelse af boligkonsulenter (indretningsarkitekter).

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 453 af 20. december 1965.

Almindelige bestemmelser:

§ 1. Ved Skolen for Boligindretning under Frederiksberg tekniske Skole kan der gives undervisning til uddannelse af boligkonsulenter.

Stk. 2. Tilsvarende undervisning kan efter forud indhentet tilladelse fra direktoratet for erhvervsuddannelserne tillige etableres ved andre tekniske skoler.

§ 2. Uddannelsens formål er at kvalificere eleverne til at virke som selvstændige boligkonsulenter, som specialkyndige medarbejdere i boligmonteringsvirksomheder, møbelforretninger og dermed beslægtet virksomhed, på arkitekters, møbelarkitekters og selvstændige boligkonsulents tegnestuer eller som faglærere i boligindretning.

Skolen for Boligindretning er en afdeling under Frederiksberg tekniske Skole, hvis bestyrelse er skolens øverste myndighed. Skolens bestyrelse nedsætter i samråd med de interesserede faglige kredse et undervisningsudvalg, som er rådgivende for skolen i alle spørgsmål, der vedrører undervisningen, ligesom det formidler forbindelse mellem elever og erhvervslivet.

m) Statens Teaterskole.

Ministeriet for kulturelle anliggenders bekendtgørelse af 20. september 1971.

Formål og virksomhed:

§ 1. Statens Teaterskole har til opgave at uddanne skuespillere og andre grupper af teaterpersonale og meddele videregående undervisning til såvel teaterpersonale som andre, der beskæftiger sig med teatervirksomhed.

Stk. 2. Ved tilrettelæggelsen af uddannelsen skal teaterskolen sørge for at bibringe eleverne en alsidig kunnen i teaterkunstens forskellige udtryksformer.

Teaterskolen ledes af en rektor, som i forbindelse med et skoleråd og skolens administrator forestår skolens forvaltning. Skolerådet består af rektor (formand), 4 repræsentanter valgt af lærerrådet og 4 repræsentanter valgt af skolens elever. Rådet behandler sager vedrørende bl.a. retsregler, undervisningsplaner, eksamensforhold, budgetter og ansættelsesforhold.

n) Oplistning af eksempler på andre beslægtede uddannelser.

Specialarbejderskolerne Syer, textilarbejder m.fl.

Værkstedssuddannelserne/mesterlæren - Væver, stoftrykker, keramikker, porcelænsmalere, reklame- og rentegner m.fl.

EFG/mesterlæren

Grafiske fag: Samtlige grafiske grunduddannelser.

Bygge- og anlæg: F.eks. skiltemaler, snedker, møbelsnedker, stenhugger, billedskærer, stukkatør.

Servicefagene: F.eks. skrædder, syoperatør, modist, pottemager, tekstilassistent, trikotage- og konfektionsassistent.

Handels- og kontorfagene: F.eks. dekoratør.

Videregående tekniske uddannelser: F.eks. konfektions- og trikotagetekniker, produktudvikler, (begge uddannelser i Herning), tekstiltekniker og -ingeniør (udlandet), guld og sølvformgiver (Guldsmedehøjskolen).

Pædagogiske uddannelser; Seminarier for uddannelse af: Lærer-, socialpædagog-, børnehave-, håndarbejds-, sløjd- og formningslærer.

Kreative uddannelser; Kunsthåndværkerskolerne, Skolen for Boligindretning, Den grafiske Højskole, Filmskolen, Teaterskolen, Musikkonservatoriet, Kunstakademiet.

Akademiske uddannelser: Arkitektstudiet, universiteterne: kunsthistorie, dramaturgi, musik m.fl. (humaniora). Ergoterapeutuddannelsen.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

1.5. Kunsthåndværker- og designeruddannelserne i dag på de to skoler.

a) Formål.

Pet er skolernes formål at give de studerende en grundlæggende uddannelse, der kvalificerer dem til at virke som kunsthåndværkere eller designere inden for håndværk og industri.

Med henblik herpå skal uddannelsen give dem viden om fagets arbejdsmetoder og tekniske forudsætninger, søge deres kunstneriske selvstændighed og evner for analyse og vurdering udviklet, og give dem orientering om fagets samfundsmæssige baggrund og om kunsthåndværkerens og designerens opgave og arbejdsvilkår i samfundet.

Ud fra skolernes hovedmålsætning har de enkelte uddannelsesretninger formuleret delmålsætninger, der beskriver den enkelte uddannelse.

b) Optagelsesprøve - forudsætning for optagelse - antal studerende.

Optagelse på skolerne er betinget af, at den pågældende inden uddannelsens påbegyndelse

a) er fyldt 18 år

b) ved en af skolen afholdt optagelsesprøve godtgør anlæg for uddannelsen.

Prøven finder sted på skolerne i slutningen af juni måned og er af ca. 4 dages varighed. Prøven forestås og bedømmes af en gruppe lærere på den pågældende studieretning.

Man kan ved prøven kun tilmelde sig til een studieretning, og prøven foregår på den studieretning, hvor ansøgeren har tilmeldt sig.

Det materiale, som danner grundlag for bedømmelse, omfatter følgende:

- 1) Tegninger og arbejder som udføres ved selve optagelsesprøven på baggrund af de opgaver skolerne stiller.
- 2) Bundne, liniebestemte opgaver, som aspiranten udfører før prøven og som medbringes på prøvens første dag. (Indført fra 1983).
- 3) Aspiranten kan desuden fremlægge et udvalg af egne arbejder i form af tegninger, skitsebøger, fotos, faglige emner, etc.
- 4) Oplysninger fra et spørgeskema som tilsendes aspiranten før prøven.

Resultatet af prøven fremsendes til hver enkelt snarest muligt efter bedømmelsen.

		Skolen for Brugskunst	Kunsthånd- værkerskolen i Kolding
Tilmeldte aspiranter	1978	494	203
	1982	712	292
Antal studerende optaget i 1982	Beklædning	18	14
	Textil	16	16
	Møbel	14	-
	Keramik	17	19
	Tegning/grafik	39	20
Gennemsnitsalder og antal optagne i 1978-82 (5 år)		24 år	21 år
		507	244

c) Uddannelserne - fagområder og struktur.

Ved kunsthåndværkerskolerne i København og Kolding kan der gives undervisning til uddannelse af kunsthåndværkere inden for følgende studieretninger:

Beklædningsformgivning, keramisk formgivning og glas, møbelformgivning, tekstilformgivning samt tegning og grafik.

Uddannelserne er tilrettelagt til at omfatte fire studieår. Studieforløbet består af en grundlæggende 1. studieperiode og en videregående 2. studieperiode, hver af to skoleårs varighed.

Fordeling af uddannelsesretninger og antal klasser på de to skoler:

	Skolen for Brugskunst	Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole
Beklædningsformgivning:	4	4
Keramisk formgivning:	4	4
Møbelformgivning:	4	-
Textilformgivning:	4	4
Tegning og grafik:	8	4
Antal klasser i alt:	24	16

I 1. studieperiodes 1. og 2. del, hvor diciplinerne hovedsagelig er obligatoriske, er formålet at give en grundlæggende formmæssig uddannelse, samt indføring i de discipliner, som knytter sig til liniens fagområde af håndværksmæssig, teknisk og materiale-mæssig art.

Periodens hovedfagområder fordeler sig således:

	<u>1. del</u>	<u>2. del</u>
Almen form:	19 uger	14 uger
Faglig form og teknik:	15 -	14 -
Samfunds- og kulturforhold:	2 -	2 -
Rådighedsuger:	0 -	6 -
I alt:	36 uger	36 uger

2. studieperiodes 1. og 2. del er hovedsagelig tilrettelagt som tilvalgsskole, hvor de studerende ud fra deres interesseområde kan vælge, hvilket område inden for linien de vil beskæftige sig med og tage afgang i. Dog skal de liniebestemte øvelser respektere den angivne ugefordeling således:

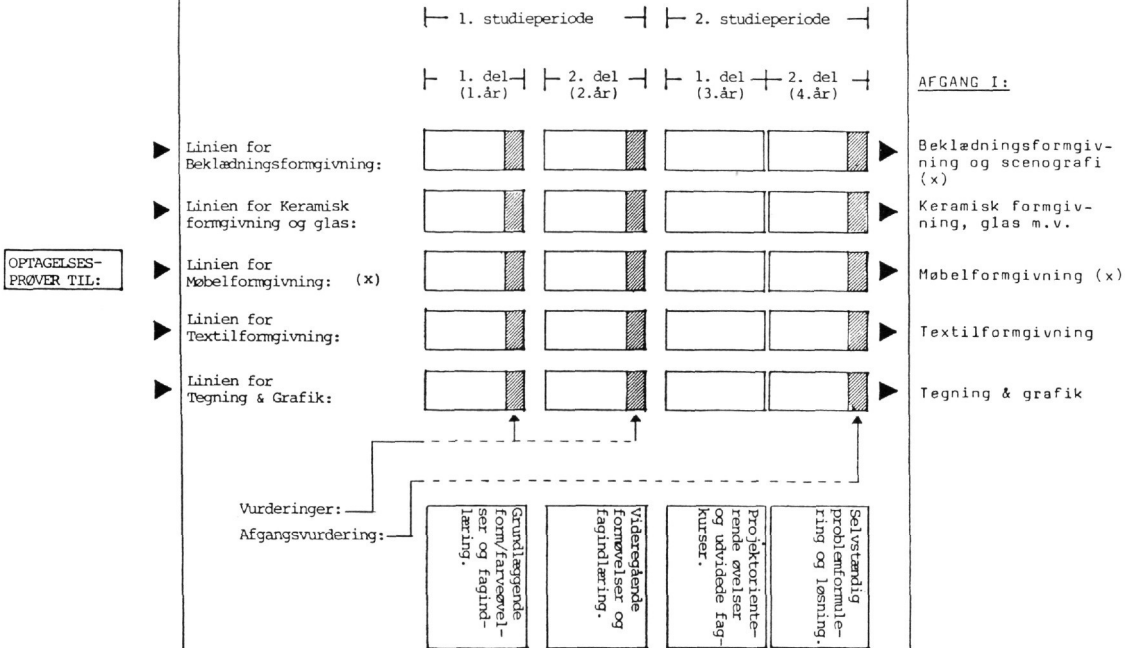
	1. del	2. del
Almen form:	(indgår i faglig form og rådhedsugerne)	
Faglig form og teknik:	17 uger	18 uger
Faglig økonomi og jura:	2 -	0 -
Rådighedsuger:	17 -	18 -
I alt:	36 uger	36 uger

Det ugentlige timetal var indtil skoleåret 1982/83 på 35 timer, hvilket for et skoleår blev til 1260 timer, eller for en fireårig uddannelse til 5040 timer.

Fra skoleåret 1982/83 blev det ugentlige timetal sat ned til 32 timer, hvilket gav et skoleår på 1152 timer, som giver en fireårig uddannelse på 4608 timer.

Kunsthåndværkeruddannelserne:

(uddannelserne - fagområder og struktur)

(x) Undervisning i scenografi og linien for møbelformgivning kun i København.

d) Eksamensformer.

1. STUDIEPERIODES 1. OG 2. DEL:

Der foretages en vurdering af den studerendes kursusarbejder ved udgangen af 1. og 2. del som danner grundlag for, om den studerende kan oprykkes til næste studiedel eller om studiedelen skal tages om.

Vurderingerne foretages af de i klassen implicerede lærere, og det er en forudsætning for oprykning, at den studerende opnår betegnelsen tilfredsstillende i såvel almen form som i faglig form og teknik.

Der anvendes følgende betegnelser ved vurderingerne: meget tilfredsstillende, tilfredsstillende og ikke tilfredsstillende.

Indankning: I forbindelse med vurderingerne i 1. studieperiode, hvor betegnelsen ikke tilfredsstillende er anvendt, kan den studerende indanke resultatet til et af undervisningsministeriet nedsat ankenævn.

2. STUDIEPERIODES 1. del:

Der foretages ingen vurdering ved udgangen af 2. studieperiode 1. del, men er op til den studerende selv eller i samråd med liniens lærere at afgøre, om studiedelen skal tages om.

AFGANGSVURDERING.

Ved udgangen af 2. studieperiodes 2. del kan den studerende indstille sig til afgang, og der foretages en afsluttende vurdering på grundlag af de i studieperioden udførte arbejder, alene eller kombineret med et afgangprojekt.

Vurderingen foretages af 3 udefra indkaldte censorer, samt 3 censorer udvalgt blandt skolens lærere inden for uddannelsesretningen.

For de studerende, der opnår betegnelsen meget tilfredsstillende eller tilfredsstillende, udsteder skolen et afgangsbevis.

Hver studiedel kan kun gennemgås 2 gange, ligesom man kun kan indstille sig til afgang 2 gange.

e) Studiesamling og bibliotek.

STUDIESAMLINGER.

Hver uddannelsesretning på de 2 skoler har opbygget en studiesamling inden for deres arbejdsområde.

Studiesamlingerne omfatter materiale i form af eksempler på skolearbejder, modeller, materialebeskrivelser, lysbilledserier, afgangsp projekter, indkøbte eksempler på godt kunsthåndværk m.v.

Da der kun i ringe omfang findes lærebogsmateriale til uddannelserne, har såvel studiesamlingerne som bibliotek stor betydning, da de danner grundlag for det studiemateriale, den enkelte uddannelsesretning/lærer udarbejder.

BIBLIOTEK.

Skolen for Brugskunst. Skolen råder over et internt brugsbibliotek med hjemlånsmuligheder for studerende, lærere og andre ansatte ved skolen.

Bogsamlingen er på ca. 4.000 bind, og man abonnerer på omkring 75 tidsskrifter. Desuden har man en samling af udstillingskataloger, plakater, publikationer bl.a. fra kunsthåndværkerskoler i udlandet m.v.

Biblioteket er åbent 9 timer om ugen, fordelt på 3 dage, men er derudover tilgængeligt ved henvendelse på studiekontoret. Til varetagelse af biblioteksdrift er ansat en person med kendskab til kunsthåndværk/design-området.

Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole. Skolen har ikke noget fælles bibliotek. Hver uddannelsesretning råder over et håndbibliotek indeholdende faglitteratur og tidsskrifter.

f) Lokaler og udstyr.

LOKALER.

Skolernes undervisning er baseret på kendskab til materialer, deres forarbejdning og formmæssige muligheder. Dette medfører, at værkstederne bliver det centrale i de enkelte uddannelser. Derudover findes klasserum, grupperum, tegnelokaler, bibliotek samt administration m.v.

Da behovet for værkstedsfaciliteter ikke er dækket i de nuværende bygninger, er der en tendens til, at klasserum, gangarealer m.v. mere eller mindre bliver omdannet til værksteder.

SKOLERNES BYGNINGSMÆSSIGE SITUATION:

Skolen for Brugskunst har til huse i 2 bygninger, der er opført i 1881, samt i lejede lokaler i Meinungsgade. Bygningen Linnés-gade 2 er lejet af Københavns tekniske skole og indeholder et nettoareal på 3630 m² (brutto 5778 m²) og huser uddannelserne beklædning, keramik, møbel og tekstil. Desuden har skolens administration kontorer i bygningen.

Den anden bygning, som skolen er ejer af, og som er beliggende H.C.Andersens Boulevard 10, har et nettoareal på 1123 m² (bruttoareal 1626 m²) og huser udelukkende tegning og grafik.

Lokalerne i Meinungsgade har et bruttoareal på ca. 1.000 m², og anvendes i øjeblikket til tekstil, tegning og grafik og tilvalgsområdet scenografi.

Lokaleforholdene giver i dag store problemer, da såvel gangarealer, festsal, kantine lokale m.v. er inddraget til undervisningsbrug, og der findes ingen udvidelsesmuligheder i bygningerne eller i omgivelserne.

Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole har til huse i lejede lokaler i en delvis nedlagt tekstilfabrik. Her råder man over et nettoareal på 2940 m² (bruttoareal 4940 m²). I forhold til skolens nuværende aktiviteter fylder man arealet ud og finder lokalebehovet delvis dækket.

UDSTYR OG INVENTAR.

Skolerne råder over udstyr og inventar, som med de korrektioner og nyanskaffelser, der løbende foretages, kun til en vis grad er dækkende for skolernes nuværende aktiviteter.

Situationen er imidlertid den, at skolerne i øjeblikket ikke har mulighed for at føre uddannelserne ajour eller indføre de nydannelser, som sker på områderne, bl.a. på grund af pladmangel til nyt udstyr m.v.

g) Pædagogisk personale, kvalifikationer, ansættelse og lønforhold.

PÆDAGOGISK PERSONALE.

Skolernes pædagogiske personale er alle professionelle kunst-håndværkere, designere, bildende kunstnere eller har uddannelse /arbejdsområde, med tilknytning til skolernes studieretninger.

For at kunne undervise på skolerne er det en forudsætning, at man er i stand til selvtændigt at formulere undervisnings-problematikken og formidle undervisningen til de studerende.

Da meget af undervisningen er situationsbestemt, er det væsentligt, at man i det pædagogiske arbejde er fleksibel, og i stand til at virke som katalysator for de studerendes idéer og tanker.

Langt den største del af lærerne er deltidsansatte, hvilket betyder, at de er aktive inden for deres undervisningsområde.

ANSÆTTELSE OG LØNFORHOLD.

På Skolen for Brugskunst kan det pædagogiske personale opdeles i følgende grupper:

1 rektor-overenskomstansat og med en undervisningspligt på 9 timer pr. uge.

1 inspektør (koordinerende)-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 18 (overassistent). Der er ingen undervisningspligt til stillingen, men inspektoren underviser på alle 5 uddannelsesretninger.

5 studieledere-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 31 og med en undervisningspligt på 12 timer pr. uge.

4 fastansatte lærere-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 18/26/28. 1 ansat på fuldtid og 3 på deltid. Skolen har fået tildelt 10 midlertidige stillinger.

36 kvotatimelønnede lærere. Kontraktansættes for et skoleår med mindst 353 undervisningstimer. Lønramme 18/26/28.

20 timelønnede lærere. Kontraktansættes for et skoleår med fra 200 til 352 undervisningstimer. Aflønnes med AC sats V.

Variabelt antal gæstelærere (timelærere). I skoleåret 1982/83 var der knyttet 108 gæstelærere til skolen. Der træffes aftale pr. undervisningsperiode, og de samlede undervisningstimer overstiger ikke 199 timer pr. lærer pr. skoleår. Aflønning med AC sats V.

21 værkstedsassistenter. Ansættes på kontrakt for et skoleår med et timetal fra 125-1400 arbejdstimer. Der er ingen undervisningspligt forbundet med ansættelserne og aflønning sker efter AC sats VII uden forberedelse.

På Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole kan det pædagogiske personale opdeles i følgende grupper:

1 skoleleder-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 33, skalatrin 46 og med en undervisningspligt på 12 timer pr. uge.

4 studieledere-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 31 og med en undervisningspligt på 12 timer pr. uge.

7 fastansatte lærere-tjenestemandslignende vilkår, lønramme 18/26/28. 5 ansatte på fuldtid og 2 på deltid. Skolen har fået tildelt 3 midlertidige stillinger.

9 timelønnede lærere. Kontraktansættes for et skoleår for et antal undervisningstimer. (De samlede undervisningstimer overstiger ikke 420 timer pr. skoleår). Aflønning med AC sats V.

Ca. 80 gæstelærere (timelærere). Kontraktansættes for et skoleår for et antal undervisningstimer, og de samlede undervisningstimer overstiger ikke 199 timer pr. lærer pr. skoleår. Aflønning med AC sats V.

6 værkstedsassistenter. 5 på tjenestemandslignende vilkår, lønramme 7, skalatrin 12-16. 1 på tjenestemandslignende vilkår, lønramme 21, skalatrin 26, (ansat som faglærer, men fungerer som værkstedsassistent). Alle fuldtid (2080 timer pr. år). Der er ingen undervisningspligt forbundet med stillingerne.

h) Administrativt personale, kvalifikationer, ansættelse og lønforhold.

ADMINISTRATIONEN PÅ DE TO SKOLER.

Der er forskel på skolernes organisatoriske styreform, hvilket

også gør, at der er væsentlig forskel på skolernes administration.

Skolen for Brugskunst er en selvejende institution med egen administration og økonomi (er opført selvstændigt på finansloven).

Kunsthåndværkerskolen i Kolding er en afdeling af Kolding tekniske skole og administreres derfor delvist centralt fra denne.

Skolen for Brugskunst, personalets sammensætning m.v.

Skolens rektor varetager, med ansvar overfor bestyrelsen, den pædagogiske- og administrative/økonomiske ledelse af skolen. Af-lønning sker efter overenskomst mellem Dansk Arkitektforening og staten.

Til rektors kontor er knyttet en sekretær (kontorassistent).

Den daglige pædagogiske administration, skolens fysiske rammer m.v. varetages af studiekontoret der ledes af en koordinerende inspektør. Ansat i tjenestemandslignende stilling i lønramme 18 (overassistent).

Til studiekontorets arbejdsområde er knyttet 2½ kontorassistent, deraf 1 assistent placeret i skolens anden bygning.

Den økonomiske administration varetages af et administrations- og regnskabskontor, der ledes af en administrator (kontorleder). Ansat i tjenestemandslignende stilling i lønramme 21 (fuldmægtig).

Til administrationskontoret er tilknyttet 1 bogholder, ½ kasserer og 1 kontorelev.

Kontorassistenterne (i alt 5) er ansat på HK-overenskomst med staten.

Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole, personalets sammensætning m.v.

Skolelederen (afdelingslederen) varetager med ansvar over for teknisk skoles forstander, som igen har ansvar over for teknisk skoles bestyrelse, den pædagogiske- og administrative/økonomiske ledelse af Kunsthåndværkerskolen. Ansat i tjenestemandslignende stilling i lønramme 33 skalatrin 46.

Den daglige pædagogiske administration, skolens fysiske rammer m.v. varetages af skolelederen. Dele heraf varetages af teknisk skoles pædagogiske administration (elevadministrationen).

Til Kunsthåndværkerskolens kontor er knyttet: 1 værkstedsassistent i lønramme 7 skalatrin 16 med regulering vedrørende de til studievejledning fastsatte timer (40 timer pr. måned), samt 1 kontorassistent ansat på HK-overenskomst med staten.

Dele af den daglige økonomiske administration varetages af Kolding tekniske skoles administrations- og regnskabskontor.

i) Økonomiske forhold, udgift pr. studerende og studerendes eget tilskud til uddannelsen.

De to skolars forhold adskiller sig fra hinanden på den måde, at Skolen for Brugskunst er opført selvstændigt på finansloven medens Kunsthåndværkerskolen i Kolding er en del af Kolding tekniske skole og derfor opført på finansloven sammen med de øvrige erhvervsskoler.

I det efterfølgende er der derfor foretaget en beregning af kunsthåndværkerskolernes økonomi m.v. på grundlag af elevtimepriser i henhold til Finanslov 1984 og i henhold til skolernes godkendte aktivitet.

Skolen for Brugskunst (100% tilskud).

Aktivitetsgrundlag (elevtimer)	470.000	
Lærertimer	36.154	
Elevtimepris		32,13 kr .
Tilskud ialt		15,1 mill.kr.

Kunsthåndværkerskolen v/Kolding tekniske skole (100% tilskud).

Aktivitetsgrundlag (elevtimer)	310.000	
Lærertimer	23.846	
Elevtimepris		32,13 kr .
Tilskud ialt		9,7 mill.kr.

I FL 84 er uddannelserne tilskudsmæssigt placeret på linie med de videregående tekniske eksamensuddannelser.

DE STUDERENDES EGET TILSKUD TIL UDDANNELSEN.

De studerende har udgifter til personligt håndværktøj, tegnerekvisitter, farver, pensler, papir og materialer.

I den udstrækning skolerne har midler til rådighed, afholder man materialeudgifterne i forbindelse med indlæring og indøvning af faglige discipliner. Når det drejer sig om færdiggørelse af opgaver eller kursusresultater, er det oftest de studerende selv der afholder materialeudgifterne.

Der er forskel på den enkelte studerendes materialeudgift afhængig af valg af studieretning, tilvalgsområde og/eller materiale.

Skolen for Brugskunst og Kunsthåndværkerskolen ved Kolding tekniske skole.

Udgifterne til de studerendes forbrugs- og arbejdsmaterialer, herunder deres personlige udgifter til materialeindkøb m.v. for en fireårig uddannelse er, efter et skøn foretaget i samråd med studerende, anslået til følgende beløb pr. studerende.

Beklædning: Fra 20.000,- kr. til 60.000,- kr.

Keramik: Fra 17.000,- kr. til 24.000,- kr.

Møbel: Fra 18.000,- kr. til 22.000,- kr.

Textil: Fra 30.000,- kr. til 40.000,- kr.

Tegning og
grafik: Fra 20.000,- kr. til 35.000,- kr.

Det skal bemærkes, at variationerne i de anførte tal dels kan bero på, at nogle studerende har medregnet personligt udstyr som fotografiapparater, væve, symaskiner m.v., medens andre studerende alene har medtaget almindelige forbrugsmaterialer, og dels på, at ambitionsniveauet med hensyn til materialevalg er meget forskelligt de studerende imellem.

Skolerne betaler over en særlig konto til forbrugs- og arbejdsmaterialer delvis for de anførte udgifter. Skolernes udgift til forbrugs- og arbejdsmaterialer kan i gennemsnit anslås til 16.000,- kr. pr. studerende over en 4-årig periode.

j) Organisatoriske forhold - styreform.

Skolen for Brugskunst.

Siden 1973 en selvstændig og selvejende institution.

Skolens overordnede ledelse varetages af et skoleråd og en bestyrelse. Bestyrelsens medlemmer er tillige medlemmer af skolerådet. Rådet består af indtil 13 medlemmer, 2 vælges af undervisningsministeriet, 3 vælges af det siddende skoleråd, 3 vælges af lærerne, 3 af de studerende og 1 af det teknisk administrative personale. Rektor er medlem af skolerådet. De 5 førstnævnte medlemmer af skolerådet udgør bestyrelsen.

Den daglige ledelse varetages af rektor, som har ansvaret for gennemførelse af skolens undervisning og leder skolens virksomhed.

Skolens daglige pædagogiske og økonomiske administration varetages af studiekontoret og administrationskontoret.

For hver af skolens studieretninger er nedsat et fagråd bestående af studieretningens studieleder, lærere og studerende. Fagrådene er i deres virksomhed ansvarlig overfor rektor.

Skolens vedtægter, forretningsorden og undervisningsbestemmelser danner grundlag for bestyrelsen/skolerådets, rektors, studiekontoret, administrationskontoret og fagrådernes arbejdsområde, opgaver og kompetance.

Kunsthåndværkerskolen v/den selvejende institution Kolding tekniske skole.

Siden skolens oprettelse 1967, en afdeling under Kolding tekniske skole, uddannelsescenter for håndværk, industri og jordbrug.

Bestyrelsen for Kolding tekniske skole fungerer således også som bestyrelse for kunsthåndværkerskolen og består af 9 medlemmer, hvoraf 1 medlem vælges af Vejle amtsråd og 2 medlemmer af Kolding kommunalbestyrelse. 3 medlemmer fra arbejdsgiverside vælges af bestyrelsen for Foreningen af Håndværkere og Industridrivende i Kolding, og 3 medlemmer fra arbejdstagerside af Arbejdernes Fællesorganisation for Kolding, og disse medlemmer skal have direkte tilknytning til Kolding tekniske skoles faglige område, ligesom de så vidt muligt skal have bopæl i det geografiske område, skolen dækker.

Endelig har undervisningsministeriet adgang til at udpege et medlem af bestyrelsen, der i så tilfælde bliver overtalligt medlem.

Kolding tekniske skoles lærere, elever og teknisk-administrative personale repræsenteres i bestyrelsen uden stemmeret, idet hver af de 3 grupper af deres midte udpeger én repræsentant. Repræsentanterne for de ansatte skal være heltidsbeskæftigede på skolen.

k) Lovgrundlag og bekendtgørelse.

Lovgrundlag.

Lovbekendtgørelse nr. 187 af 9. april 1981 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinist-skoler og tilskud m.v. til disse skoler, med de ændringer der følger af lov nr. 247 af 23. maj 1984.

Uddannelsesbekendtgørelse. (Heri er bl.a. fastsat regler om styring og finansiering).

Bekendtgørelse nr. 168 af 27. april 1971 vedrørende uddannelse af kunsthåndværkere.

Afsnit 1

Nuværende forhold.

eksisterende uddannelser opfylder/ikke opfylder deres opgaver, og hvorfor.

Baggrunden for ønsket om en revision af kunsthåndværker- og designeruddannelserne samt skolernes funktionsområder er bl.a., at det nuværende lovgrundlag ikke giver skolerne et tilstrækkelig bredt funktionsområde. Et sådan bredt funktionsområde må efter udvalgets opfattelse anses at være en forudsætning for at kunne gennemføre undervisningen på et højt og professionelt niveau.

En forbedring af skolernes muligheder og vilkår er således nødvendig for at de behov som et samfund i udvikling stiller, kan tilgodeses.

Følgende forhold, der tager udgangspunkt i kritik af de nuværende forhold, er indgået i revisionsudvalgets overvejelser:

- a. Den eksisterende målsætning for uddannelserne adskiller sig ikke klart nok fra andre uddannelser, f.eks. fritidsundervisningen. Det bør fremgå, at uddannelserne sigter på professionelt virke inden for kunsthåndværk og design, og at kunsthåndværkerskolerne på deres område giver uddannelser på højeste niveau.
- b. Den del af uddannelsen som sigter mod industriel design er utilstrækkelig, både med hensyn til indhold og omfang i forhold til områdets samfundsmæssige betydning, og med hensyn til behovet for industrielle designere.
- c. Endvidere savnes tilstrækkelig indhold i uddannelserne der sigter mod at styrke de studerendes mulighed for at etablere sig som selvstændig erhvervsdrivende.
- d. Det er en mangel ved de nuværende uddannelsesformål, at der ikke gives mulighed for at uddanne formidlere m.v.

- e. Ud over at udøve undervisningsvirksomhed savner skolerne i dag mulighed for at foretage udviklingsarbejde og forskning inden for såvel kunstnerisk betonedede som faglige områder.
- f. Skolerne har ikke mulighed for at gennemføre efteruddannelser for dimittender fra skolerne og andre kvalificerede udøvere af kunsthåndværk og design, uanset der er konstateret et meget stort behov for efter- og videreuddannelse.
- g. Kravene ved optagelse til uddannelsen bør skærpes, idet uddannelsens niveau bl.a. er afhængig af de studerendes kunstneriske evner og håndværksmæssige/tekniske færdigheder. Det er samtidig en mangel, at der ikke er mulighed for at aspiranter kan gennemgå en forskole, hvor primært de kunstneriske anlæg kan udvikles, og hvor aspiranten kan opnå øvelse i at anskueliggøre færdighederne. Der bør oprettes en forskole ved begge kunsthåndværkerskoler.
- h. Det må overvejes, om det fortsat, bl.a. i relation til beskæftigelsesmulighederne, er hensigtsmæssigt at uddanne så stort et antal kunsthåndværkere.
- i. En mangel ved de nuværende uddannelser er, at den del af studieretningernes undervisning, som omhandler de almene kunstneriske- og formmæssige emner, ikke er organiseret samlet, hvorved en ønsket tværfaglighed i studiet vanskeligt opnås.

Endvidere savnes i den sidste del af studiet mulighed for at arbejde med projekter inden for områder som er en kombination af flere studieretninger.

- j. Det har i de nuværende uddannelser vist sig at være en alvorlig begrænsning, at der stort set ikke har været praktisk mulighed for at lade praktikophold indgå som led i uddannelserne.
- k. Skolernes faciliteter giver ikke tilstrækkelige muligheder for at inddrage et bredt spektrum af materialer i undervisningen og i de afsluttende projekter.

Denne begrænsning har særlig betydning m.h.t. muligheden for at kunne arbejde med industriel design.

1. Den nuværende struktur, hvor alle uddannelsesforløb er af samme længde, giver ikke mulighed for at tilgodese særlige behov for længerevarende uddannelse inden for en række områder.

Tilsvarende er der ikke mulighed for at gennemføre en korterevarende uddannelse.

- m. Det har vist sig at være en begrænsning, at skolernes biblioteker og studiesamlinger ikke er tilstrækkeligt omfattende. Dette har specielt givet problemer i forbindelse med de studerendes projekter.
- n. Skolernes mulighed for udadvendte kontakter, f.eks. med det formål at gøre brugere og erhvervslivet opmærksom på, hvad kunsthåndværkere og designere står for og kan bruges til, er hæmmet af de begrænsede muligheder for udadvendt virksomhed, f.eks. i form af pjecer og udstillinger.
- o. Kunsthåndværkerskolen v/ Kolding tekniske skole har p.g.a. sit tilhørsforhold til en teknisk skole begrænsede muligheder for at kunne organisere sig i overensstemmelse med kunsthåndværkeruddannelsernes særlige studiestruktur, eksterne relationer m.v.

Afsnit 2

Formulering af problemstilling.

2.0. Kunsthåndværkerens og designerens nuværende og formodede fremtidige opgave og placering i samfundet belyst ved navn-2ivne artikler skrevet af personer, der har indsiget i kunst-håndværker- og designområdet.

Jan Trägårdh, designer.

Designerens rolle i fremtidens samfund.

Designerne - både kunsthåndværkerne, industridesignerne og arkitekterne - som alle arbejder med den kunstneriske styring og udvikling af produkter, kommer i stadig højere grad til at få indflydelse på produktudviklingen indenfor industrien - mens den deciderede kunsthåndværks-udøvelse formentlig ikke kommer til at blive væsentlig forøget - ej heller vil arkitektens virke ved udformningen af unikke bygningsværker blive forøget - med mindre danske kunsthåndværkere og arkitekter bryder igennem i udlandet, og derigennem får eksport af know-how og kunstnerisk arbejde til at forandre billedet.

Som sagt tror jeg, at det er igennem den industrielle produktudvikling, designerne i højere grad kommer til at udføre sit arbejde.

Da Industriel Design er en samarbejdsproces - med tryk på samarbejde - mener jeg, at det allerede i dag er nødvendigt at revidere og omstrukturere uddannelserne inden for såvel kunsthåndværk, industridesign og arkitektfaget. Uddannelsen i dag sigter oftest på selvstændigt at udføre en stillet eller selvvalgt opgave - fremtidens designer kommer i høj grad til at samarbejde med specialister af forskellig art, som har en lige-værdig indflydelse på produktudviklingen - dog kommer designeren stadig til at styre projektet kunstnerisk.

Designeren er den person i gruppen, som skal kunne visualisere produkterne fra idéskitse, via mock-ups til skuemodeller - og

som derved også bliver i stand til at katalysere alternative løsninger og nye idéer på samme grundlag i gruppearbejdet.

En lille del af designerne er imidlertid i stand til at udføre arbejdet mere frit fra gruppearbejdet - det er indenfor de områder, som normalt betragtes som kunstindustrielle - d.v.s. de områder der i decenier har skabt renomeet for dansk design i udlandet.

Dog vil der være en afgørende forskel fra tidligere, da også disse områder kommer til at blive højt industrialiserede - hvilket kræver fornyede uddannelser som er betydeligt mere industriorienteret end idag.

Uddannelsen kan f.eks. systematiseres i en koordinering af undervisningen på alle relevante skoler - sådan at eleverne allerede efter en fælles basisuddannelse i 2 år - kan vælge et antal moduler for at opnå en ønsket studieretning, og langs studierne til enhver tid stille om i andre retninger, alt efter voksende viden og erkendelse af talent og muligheder for at gå videre.

Uddannelsen af designere indenfor industrien er så væsentlig, at det ville være ønskværdigt, at den samlede studietid forøgedes til 7-8 år - og inkluderede et obligatorisk praktikophold, såvel indenfor industriens forskellige afsnit, som på tegnestuer af forskellig slags.

Praktik er en nødvendig forudsætning for at forstå den industrielle produktions begrænsninger, mål, midler og kommercielle fundament - og den ville modsvare tidligere uddannelsers forudsætninger for studier på kunsthåndværkerskoler og arkitektskoler. Dog må der skabes en ordening, både juridisk og økonomisk - så at industrivirksomhederne og tegnestuerne ikke belastes af ophavsmandsretslige honoreringsmæssige problemer.

Praktikantkontrakten kunne udformes som standard i henhold til ophavsretsloven, og praktikantens økonomi kunne f.eks. lægges på samme plan, som aftalerne vedrørende langtidsledige akademikere - d.v.s. at staten betaler en del af lønnen - eller det hele - da man ikke kan forudsætte at eleverne kan arbejde gratis under praktikopholdet.

Selve uddannelsen bør efter min opfattelse, inddeles i 3 afsnit - information, kommunikation og design, hvorunder der så sorterer en række discipliner.

Information er det afsnit, hvor viden fra kulturhistorie til datateknologi indlæres.

Kommunikation er så det afsnit, hvor kunnen fra verbal og visuel kommunikation til modelteknik indøves.

Design er sluttelig det afsnit, hvor elevens talent for sin kommende profession afdækkes gennem øvelser og projektarbejder i 2 og 3 dimensioner, samt designfilosofi og metodik.

Det sidste afsnit er, som jeg ser det, det allervigtigste, og bør optage mindst halvdelen af studietiden - da al viden og kunnen om vor kultur og teknologi ikke er nok, hvis designeren ikke kan bruge den med kunstnerisk talent og med samfundsmæssig ansvar.

Personligt føler jeg mig overbevist om, at de kriser den vestlige verden gennemlever nu - kommer til at resultere i mere intensiv industrialisering, hvor produkterne bliver nemmere og nemmere at producere og omsætte. HI TEK-bølgen er kun en begyndelse på enklere hverdagsvarer af høj kvalitet til forbrugerne. Denne udvikling kommer også til at ske på f.eks. det elektroniske område - da teknikken er kommet for at blive, men vil blive mere og mere effektiv og prisbillig.

Givetvis vil der, så længe der findes forbrugere til de dyre produkter på alle felter - blive produceret for disse forbrugere. Men det er også et tidsspørgsmål, hvor lang tid disse forbrugere vil eksistere. Men vor kultur og teknologi vil blive ved - og designerne vil have deres part i denne udvikling, og vil naturligt medvirke i den industrielle produktudvikling som nødvendige industrikunstnere - på lige fod med de frie kunstnere.

Men det er jo svært at spå, især om fremtiden - derfor må vi hellere være med til at skabe den! Bl.a. gennem i tide at omstrukturere de nødvendige uddannelser for designere, koordinere, forbedre og effektivisere undervisningen - under et ministerium, ved hjælp af de bedste lærerkræfter, vi kan få i ind- og udland, og de bedste faciliteter stillet til rådighed.

Vi har ikke som samfund råd til at spare på uddannelsen af de kommende generationer af industridesignere - da deres arbejde vil bidrage til en væsentlig del af vort samfunds økonomiske udvikling - og kan være til glæde og nytte for en hel verden af forbrugere.

Bror Westman, mag.scient.

Nogle tanker om kunsthåndværkeren i fremtidens samfund.

Fremtidens samfund, som allerede er begyndt forlængst, vil komme til at bestå af en lille gruppe ledende teknokrater og en stor gruppe med intet eller lidt arbejde. Teknokraternes arbejde består i at styre samfundet og produktionen ved hjælp af informations- og anden databehandlingsteknik.

I fremtidens samfund bliver det derfor nødvendigt med en anden holdning til arbejdet og det at bo, end vi har i dag. Det at bo kommer til at fylde meget mere i vores tilværelse og flere og flere aktiviteter foregår i boligområderne. Vi vil få mulighed for, hvis udviklingen bliver positiv, at fremstille flere ting selv i nærheden af det sted vi bor, f.eks. muligvis i værksteder i fælleshuse.

I fremtiden vil der være behov for at menneskene udvikler sig igennem selv at fremstille brugsgenstande. Dette arbejde vil give den enkelte selvtillid og ansvar, samtidig med, at det vil frembringe varer der kan udveksles med andre mennesker, familier og boligområder. Vi vil få en tuskhandel, hvis grundlag er selvproducerede produkter. Denne udvekslingsaktivitet bygger på de enkeltes færdigheder, og den vil medføre social kontakt og bringe den enkelte ud af isolation. Derudover kunne den danne grundlag for en yderligere selvorganisering, som vi f.eks. kender det fra produktionskollektiver.

Med udgangspunkt i det ovenfor nævnte perspektiv, som er positivt, kunne jeg ønske mig en nærmere kontakt mellem kunstskeolerne, arkitektskolerne og skolerne for brugskunst. Dette skyldes, at boligområderne i fremtiden bliver de vigtigste knudepunkter for sociale aktiviteter. Det er her færdigheder udvikles og sammenlignes.

Det er ligeledes nødvendigt at brugskunstuddannelserne indeholder undervisning i forskellige former for kommunikation i det moderne samfund, ikke alene information, men netop også kommunikation. Denne viden skal bl.a. bruges til hjælp for formidling fra beboere til hinanden og til de statslige institutioner.

Som det fremgår, så er det min mening, at brugskunstuddannelserne bør satse mere på processer end på færdige produkter. Brugskunstneren må være den der har forstand på at formidle processer. Denne formidling skal foregå til de mange mennesker, der ønsker selv at arbejde med brugskunsthåndværk. Et eksempel

på en sådan formidling og dens store gennemslagskraft, er hele det store område der er knyttet til strikning, det at strikke.

De færdige produkter, fremstillingen af dem, hører mere hjemme i en snævrere værkstedssammenhæng med de store krav om kunstnerisk kvalitet, der knytter sig hertil.

Undervisning og formidling er helt nødvendig indenfor kunsthåndværkerområdet, fordi vi har et samfund der består af kasser. I hver kasse sidder en generation. Den ældre generation kan ikke lære de yngre noget indenfor dette område, fordi de ældre har mistet kontakten med håndværk og selvproduktion.

Jeg mener ikke, at brugskunstnere skal være lærere i traditionel forstand. De skal derimod fremstille systemer, som kan bruges af andre til selv at arbejde og eksperimentere med forskellige teknikker og processer, både indenfor keramik, møbel, tekstil o.s.v. Hertil kommer viden om information og kommunikation.

Opskrifter, processer og systemer kan vi også eksportere til udlandet.

Erik Krogh, møbelarkitekt.

Lad os leve op til oplevelsen.

Det var en billedkunstner der, uden ord, iscenesatte OPLEVELSEN i en forelæsningsrække om offentlig design.

I Kunstakademiets dunkle festsal bad han en forårsdag om at få mørklægningen trukket til side. Sollyset overvældede rummet og gav de mange svære ord om design et forklarelsens skær. Handlingen var typisk for Gunnar Aagaard Andersen, for ham var det. Virkningen, der var pinlig effektiv, belyste i et euforisk glimt noget notorisk glemt i debatten om designerens gøren og laden: Menneskelig oplevelse.

"Fremtiden kommer af sig selv, fremskridtet ikke", skrev Poul Henningsen i 1929. Rigtigheden af udsagnet kan de fleste vel godkende, men handler vi derefter? Fremskridt forstås oftest udelukkende som teknologiske fremskridt. I den betydning forvanskes P.H.'s ord og mening, den teknologiske udvikling ophøjes til en naturlov, og citatet bør omskrives **til**: Fremskridtet kommer af sig selv, fremtiden ikke. I blot og bare teknik, er der nemlig ingen fremtid.

Den teknologiske udvikling - i sig selv - behøver vi ikke at bekymre os om. De kræfter og resourcer den tiltrækker er så store, at den sagtens klarer sig. Betydeligt tungere ligger det med udviklingen af det menneskelige.

Formgivningens uddannelser, forskning (som dårligt nok eksisterer) og virksomhed skal først og fremmest i form og indhold rette sig mod det menneskeligt nødvendige, som ikke er forbrugsgoder, men fundamentale brugskvaliteter. Ikke ting, men oplevelse af karakter og skønhed ved brugen. Ikke æstetisk fernis, men æstetisk fylde.

Forestillingen om mennesker, som særlige målgrupper og væsener med særlige for-brugerholdninger, særlige normer og særlige behov, er lige så farlig, uværdig og opgivende som forestillingen om gennemsnitsnormalforbrugermennesket. Hvis dørene til skønhedens huse målsættes efter gennemsnittet, vil halvdelen af menneskeheden slå panden imod middelmådighedens overligger.

Det menneskeligt irrationelle må konfronteres med det industrielle, rationelle apparat. Ikke for at bekæmpe det, men gennem modvægt at skabe balance. Herved får industrien de bedste kort på hånden - ikke nødvendigvis de letteste - men de bedste. Hvis

uddannelserne indenfor formgivningsområdet ikke kan leve op til det - og får mulighed til at leve op til det - bør de nedlægges.

En formgiver skal netop kunne noget andet end industrien. Harmonisering på forhånd mellem industri/formgiver er en ufarlig blanding. - Og dermed farlig.

Dansk møbelformgivnings oprindelige kulturelle betydning og gennemslagskraft (og senere økonomiske) skyldtes netop ikke en tilpasning til industrien; men snarere omvendt industriens bearbejdning af et kunstnerisk udtryk, skabt af toneangivende formgivere og håndværkere, som fornyede en tradition, der dels går tilbage til Abildgaard, dels suger næring fra en righoldig understrøm af anonyme, men karakterfuldt formgivne typer.

Asger Jorn skrev en læseværdig artikel i Dansk Kunsthåndværk 1951 med titlen: "Lad os holde på formerne". Heri siger han blandt andet: "Forskellen på naturens og menneskets formgivning er, at den sidste gerne formidler en idé, der er forbindelsesleddet mellem behovet og det konstruktive eksperiment. Naturens langsomme, men systematiske udvælgelse blandt individuelle særtilfælde, erstattes af menneskets skabende fantasi og kritiske analyse, men det må her ikke glemmes, at al fantasi er realitetsbetonet og blot kan arbejde med nye sammenstillinger af allerede eksisterende fænomener. Man kan fantasere sig til en ny funktionstype, men man kan aldrig tænke sig til formen, den skabes gennem brugen, gennem eksperimentel tillempning."

Oplevelse og sansning er hovedhjørnesten i formgivningsprocessen. Oplevelse, vurdering og bearbejdning af lys og skygge, form og farve, rum og stof, lethed og tyngde, rytme og metrik i dagligdagen livet igennem, er det vigtigste brændstof for en formgiver, og forbrændingen af denne levende energi er kimen til værker, der udtrykker hans syn på tilværelsen og hans tilhørsforhold. Netop tilhørsforholdet, der tidligere var naturligt gennem håndværksuddannelsen, idet grundlæggende faglig viden og færdighed stille og roligt blev indplantet. Denne kanal er nu delvis tilstoppet, hvilket er katastrofalt.

Formgivningsuddannelserne kunne her komme til at spille en stor rolle ved løsningen af denne vigtige sociale og kulturelle opgave.

En forskning med et humanistisk sigte på et kunstnerisk, videnskabeligt grundlag, der forsøgte at registrere og fastholde nogle af de oprindelige og evigtgyldige kvaliteter og indvinde nyt land på dette forsømte område. En sådan forskning skulle stå i

en intim forbindelse med en storstilet udvidelse af skolernes laboratorier og forsøgsværksteder, så hånden og ånden igen knyttes sammen i helhjertede eksperimenter. En forskning, der ikke kun var humanistisk eller kun naturvidenskabelig, men som udgjorde en helt ny syntese. En kreativ forskning, der byggede på forpligtende frihed og på uhøjtidelig alvor.

På langt sigt må målet være en gennemgribende ændring af hele læreprocessen fra barn til voksen. Denne læreproces bør have form som en venlig men bestemt spiral. Tyngdepunktet må forskydes, så bogstavets lineære tvang mildnes af redskabets rumlige udfoldelse. Barneskolen med dens flade intellektuelle vokseneksercits burde begaves med en strøm af stoflige indtryk gennem hændernes hud, øjnenes linser og ørernes membraner. Oplevelsen ved at rense en fisk, afbarke en gren, strikke en trøje, er lige så vigtig for udvikling af stoflig sans, som eksperimenter med sand, vand og jord er det for formopdragelsen.

Eksperimenter med træ, metal og ler er lige så vigtige for en universel konstruktiv fornemmelse, som Pythagoras er det for konstruktiv bevidsthed.

Lad kunstnere af alle kategorier få indpas i folkeskolen, så det musiske element bliver ægte, kreativt og dermed alvorligt - og ikke re-kreativt pjat. Lær børnene at gribe, før de skal begribe. Lad undervisning blive til overbevisning om tilhørsforhold og menneskeværd.

Lad os iværksætte en stilfærdig kultur-revolution, der kan føles, høres og ses.

Kristian Jakobsen, museumsdirektør.

En etisk indfaldsvinkel til de fremtidige kunsthåndværkeruddannelser.

Vi lever i en krisefyldt tid. Kriserne er af mange arter, men de længevarende kriser, som følger af den eksplosive tekniske udvikling, der af mange føles som om mennesket lader sig selv i stikken, glemmes ofte for de øjeblikkelige og akutte kriser af økonomisk natur. Disse kan vel være alvorlige nok - men det er alligevel de dybtgående og mere langvarige, måske permanente, kriser, som er de alvorligste, og som derfor mere end de andre bør imødegås. Og de skal imødegås med menneskelighed, for at mennesket påny kan få tillid til sig selv og lære at leve med sine egne såkaldte fremskridt. Det er klart, at man i denne proces må stræbe mod at holde sig rimeligt nær virkeligheden, uden at den krævede etiske holdning af den grund udvandes.

Når den økonomiske udvikling igen muliggør en mindre belastende tilværelse, bør vi være rustet bedre end før til virkelig at skabe en bedre fremtid. Og ikke blot gentage fejltagelserne fra de såkaldte "lykkelige 60'ere".

En bedre udformning af de fysiske rammer om vore nærmeste omgivelser kommer ind i billedet som et af de punkter, hvor vi bør sætte ind og forberede fremtiden. Naturligvis indgår undervisningen af den nære og fjernere fremtids professionelle formgivere på dette etiske og samfundsorienterede plan såvel som det praktiske og teknologiske. Ideer og holdninger på bredt og for enhver pris ikke ensrettet grundlag bør have i hvert fald lige så gode kår i nutidens og fremtidens undervisning som praktiske færdigheder.

Jeg skulle mene, at en sådan uddannet kunsthåndværker/brugs-kunstner skulle have gode muligheder for at bidrage væsentligt til skabelsen af et rimeligt og menneskeligt samfund i nutid og fremtid.

Der er grund til at minde om, at skandinavisk (ikke mindst dansk) design i årene efter 2. verdenskrig blev af skelsættende og normgivende betydning såvel nationalt som internationalt, dels på grund af forædling og indforståede materialer, dels især på grund af fine menneskelige holdninger. Det ville være ønskeligt, om fremtidens formgivere fortsat kunne leve op til dette menneskelige og tekniske niveau og derved bidrage til en forbedret fremtid.

Afsnit 2

Formulering af problemstilling.

2.1. Formulering af kunsthåndværkerens og designerens_funktions-

områder: a) Kunsthåndværker, b) Designer og c) Formidler.

Samfundsudviklingen har nødvendiggjort en opdeling af kunsthåndværkerens oprindelige virkefelt, eller man kan måske snarere sige, at der, udover den bredt favnende kunsthåndværker, er skabt et særligt behov for specifikke planlægger- (designer) og formidlerfunktioner. Beskrivelsen er derfor opdelt i disse tre funktionsområder.

a. Kunsthåndværker.

Kunsthåndværkerens virkefelt er bredt og bør fortsat være det. Det spænder fra det nøgterne funktionsbestemte håndværk/brugs-kunst, til det helt frie udtryk i kunst/billede.

Kunsthåndværkerens arbejde er knyttet til værkstedet og materialet. Arbejdsmetoden er en direkte håndgribelig proces, der binder materiale, teknik og form sammen i ét fysisk udtryk.

Evnen til at magte denne samlede produktion er af kolossal betydning, i et samfund hvor flere og flere arbejdsprocesser er opsplittede på mange hænder, inddirekte og specificerede. Beherskelsen af denne sammenhæng og direkte arbejdsprocedure er kunsthåndværkerens største aktiv.

Kunsthåndværkeren arbejder som selvstændig på sit eget værksted. Der kan også være tale om fælles værksteder, hvor flere arbejder sammen eller hver for sig.

Produkterne er unikke eller småserielle og altid "håndlavede". De afsættes på flere måder: Direkte fra værkstedet i det lokale miljø, fra udstillingen i specialforretninger, hvor meget sælges til turister og endelig ender noget direkte som eksportvare.

Kunsthåndværkerens tilstedeværelse og virke i de lokale samfund, hvor værksted og udstillinger danner rammen om direkte dialoger mellem producent og bruger (et af de få steder, hvor levende dialog endnu eksisterer) er ræd til at holde liv i kravet om medindflydelse på den materielle udvikling.

Kunsthåndværkerens arbejdsområder er dels bevarende for beher- skelse af håndværk, teknikker og kunstneriske, historiske og kulturelle værdier der uden kunsthåndværkstraditionen ville gå tabt. Dels udviklende - gennem en kontinuerlig forædling i det direkte arbejde med teknik og materiale, og en fortsat forskning i nye anvendelsesmuligheder og udtryksformer. Der er i historien mange eksempler på, at kunsthåndværkere har fungeret direkte eller indirekte (som inspiration) som produktudviklere for industrien.

Beskæftigelsesområdet som kunsthåndværker dækker over en lang række håndværksdiscipliner: snedkeri, drejning, smedning, støb- ning, pottemageri, glaspusteri, vævning, stoftryk, strik- knip- leri, spinding, skrædderi, tilskæring/drapering, scenografi for teater/film og TV, serigrafi, fotografi, litografi, typografi og mange flere.

Kunsthåndværkerens rolle som designer og formidler beskrives un- der b og c.

b. Designer.

Designeren arbejdsform er til forskel fra kunsthåndværkerens indirekte. Designeren fungerer som planlægger i et arbejde, der retter sig mod den industrielle proces.

Designere uddannet på en af de 2 kunsthåndværkerskoler vil ty- pisk beskæftige sig med de industrigrene, der traditionelt har beskæftiget sig med kunstindustri.

En mere specialiseret designuddannelse vil yderligere brede be- skæftigelsesområderne ud til industrigrene som hidtil stort set har klaret sig uden designere, men som i stigende grad må formodes at melde sig som aftagere.

Udover de traditionelle designområder som møbel og beklædning vil også tekstil-, keramik- og den grafiske industri kunne ind- drages.

Designeren arbejder oftest selvstændigt, og ofte for flere virksomheder samtidig. Samarbejdet med industrien er oftest på freelance basis underlagt regler om ophavsret.

Enkelte store virksomheder ansætter faste designere.

Designeren opgave er at produktudvikle industriprodukter ud fra brugsmæssige, (økonomiske, teknologiske og kunstneriske krav.

Dansk industri vil, ligesom industrien i den øvrige vestlige verden, hvor konkurrencen er skærpet af lavkonjunkturer, være nødt til at konkurrere på kvalitet i produktudviklingen inden for alle industrigrene.

Efterspørgslen efter fagligt kvalificerede designere er allerede stigende.

Designeruddannelsen fra kunsthåndværkerskolerne dækker over væsentlige dele af designområdet.

Møbler (bolig, institution, arbejdsplads).

Redskaber (bolig, fritid, arbejde).

Textiler (bolig, institution, arbejde).

Beklædning (arbejde, fritid).

Teaterdekorationer, kostymer, teaterindretning.

Belysning (bolig, institution, arbejde).

Hjælpemidler (handicap, ældre, børn).

Fritidsudstyr, legetøj.

Bygningsprodukter (VVS, beslag, klinker, vinduer, døre mm.).

Grafik (f.eks. reklame).

Emballage.

Service, glas o.s.v.

Forskellen på designere uddannet på de 2 kunsthåndværkerskoler og designere fra f.eks. Arkitektskolerne og Danmarks tekniske Højskole er, at førstnævnte uddannelser er funderet på praktiske kundskaber i forbindelse med et eller flere materialer og en teoretisk/praktisk viden om designmetoder. De andre uddannelser er stort set kun teoretiske.

Især når det gælder opdyrkningen af de mindre industrivirksomheder (som der er flest af i Danmark) er designere med en praktisk forståelse og som kan tale "sproget" af afgørende betydning.

c. Formidler.

Der er 3 hovedargumenter for at de 2 kunsthåndværkerskoler skal uddanne formidlere:

1. Håndværket og den musiske del af opdragelsen og det kulturelle billede har håbløst trænge kår.
2. Den øgede specialisering giver mangel på folk med overblik og forståelse for helhed og kvalitet.
3. Den øgede fritid og store arbejdsløshed stiller krav om alternative udviklende aktiviteter.

Uddannelsen til formidler bør baseres på samme grundlag som de 2 øvrige uddannelsesretninger, kunsthåndværker og designer. Netop sammenkædningen mellem de praktiske, teoretiske og musiske aspekter er en vigtig formidlingsbaggrund.

Udover aftenskoler og fritidsklubber, er der meget få eksempler på steder, hvor kunsthåndværkere fungerer som formidlere.

At kunsthåndværkere forlængst skulle have fungeret som undervisere i børnehaven, folkeskolen, gymnasiet og på seminariet, betvivles kun af dem der underviser der nu.

Eftag- og lærlinguddannelserne vil også kunne gøre brug af formidlere/undervisere fra de 2 kunsthåndværkerskoler.

Den øgede fritid - i almindelighed - for børn, unge og voksne, samt behovet for kvalificerede udfordringer for "arbejdsløse" vil kræve gennemførelse af nye ideer og projekter. Noget er allerede i gang rundt omkring, men kun i form af mindre pilotprojekter. Hvis kunsthåndværkere kunne få en uddannelse, der gav dem forudsætninger for formelt at beskæftige sig med denne problematik, ville kunsthåndværkeren i formidlerrollen have særlige og store ressourcer.

Massemediernes påvirkning af forbrugerne er kolossal, og her ville formidlerfunktionen kunne komme til udtryk i kritisk vurdering af det fysiske miljø og den udvikling af kunsthåndværk og produkter, der til stadighed foregår og skaber behov for formidlende og forklarende behandling i fag- og ugepresse, radio og TV, film og teater.

Nogle beskæftigelsesområder for formidlere er ved at afklare sig tydeligere. Nye områder vil blive aktuelle.

Formidlingen foregår som:

Undervisning, pædagogiske projekter, fritidsprojekter, arbejds-løshedsprojekter, tema- og debatudstillinger, konsulentarbejde, debat og kritik i medierne, forbrugervejledning o.s.v.

Scenografi, "boligindretning" og dele af uddannelsen i tegning og grafik, kan bl.a. betragtes som formidlerfag.

Afsnit 2

Formulering af problemstilling.

skrivelse af hvilken uddannelse udvalget agter at fore-
slå, herunder arten, omfanget, f ormen, bredden, dybden og
niveauet for den fremtidige uddannelse.

Kunsthåndværkerskolerne sigter på en professionel uddannelse som kunsthåndværker, og som industriel designer. Kunsthåndværkerskolerne giver på deres områder uddannelse på højeste niveau.

Fortsættelse af den danske tradition, samt fastholdelse og højnelse af dansk kunsthåndværk og dansk designs kvalitet og placering i internationalt sammenhæng, forudsætter en kvalificeret og målbevidst indsats, herunder uddannelse, udvikling og forskning på skolerne.

Adgangskriterierne skal i særlig grad tilgodese de adgangssagenes manuelle, formmæssige og kunstneriske talenter samt lysten til - og formodede evner til - udvikling, med henblik på fremtidigt professionelt virke som kunsthåndværker, designer af industrielle produkter eller formidler af kunsthåndværk og design.

En forbedring af uddannelserne må generelt forudsætte ændrede vilkår på en række områder, indførelse af nye fag og en ændret struktur for uddannelserne. De vigtigste forandringer omfatter følgende: (se også konklusion på afsnit 1 punkt 1.6 samt funktionsanalysen efter dette afsnit).

- et formelt lovgrundlag som giver mulighed for udvidelse af skolernes funktionsområde.
- ensartet organisatorisk status for skolerne i Kolding og Kjøbenhavn.

- en udvidelse af skolernes uddannelsesområder, således at der, udover kunsthåndværk og design, også indgår uddannelse som formidler, samt etablering af et institut for formidling af kunsthåndværk og design.
- udbygning og koordinering af undervisningen inden for det formæssige område ved oprettelse af et tværfagligt institut for almen form.
- etablering af en tværgående undervisning inden for industriel formgivning ved oprettelsen af et tværfagligt institut for produktudvikling.
- indførelse af nærmere defineret relevant forskning og udviklingsarbejde inden for skolernes kunstneriske/faglige områder.
- indførelse af udadvendt virksomhed for skolerne, f.eks. ved udgivelse af pjecer og udstillingsvirksomhed, med henblik på at dække skolernes behov for kontakt til bl.a. erhvervslivet.
- indførelse af efteruddannelser for udøvende kunsthåndværkere, designere og formidlere.
- etablering af forskole.
- reducering af antallet af optagne studerende pr. år.
- inddragelse af flere og af nye fagområder i kunsthåndværkeruddannelserne.
- en uddannelsesstruktur der muliggør forskellige uddannelseslængder.
- styrkelse af biblioteker og studiesamlinger.
- styrkelse af virksomhedsophold som en del af uddannelserne.
- tilpasning af ansættelsesvilkårene for pædagogisk og administrativt personale.
- forbedrede lokalemæssige forhold.
- supplerings af skolernes udstyr og inventar.

FUNKTIONSANALYSE

Funktioner Aktiviteter	Under- visning	Udvikling/ forskning	Formidling/ rådgivning
Forskoling	X		
Efteruddannelse	X		
Værksted- og teo- retisk undervisning	X	X	
Studievejledning/ specialundervisning	X		
Forelæsning	X		X
Teoridannelse		X	
Udstillingsvirksomhed	X		X
Bibliotek/ dokumentation	X	X	X
Informationsblad			X
Videregående speci- alkurser	X		X
Eksterne kontakt- organer			X
Praktik i forbindel- se med uddannelsen	X		X
Oplysning over for fremmede			X
Konsulentvirksomhed over for fremmede			X
Ekskursion (studerende)	X		
Eksperimental funktion (ikke studerende)	X	X	X

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.1.0.1. Formål

Kunsthåndværkerskolernes formål er, at give de studerende uddannelse som kunsthåndværker, industriel designer og/eller formidler med henblik på professionelt virke i enten værksteder, industri, handel eller undervisning.

Undervisningen skal give de studerende de nødvendige formmæssige, tekniske og metodiske forudsætninger i forbindelse med udformning, planlægning og formidling af kunsthåndværk og industriel design, samt sætte de studerende i stand til at inddrage de samfundsmæssige aspekter i forbindelse med løsning af relevante opgaver.

Formålet med uddannelsen er, inden for de forskellige delområder, at give de studerende en viden og kunnen indenfor deres fagområde, som sætter dem i stand til at arbejde med syntesen af de kunstneriske, tekniske og funktionelle aspekter i forbindelse med løsningen af en opgave.

Ovenstående formål kan nærmere belyses i følgende underpunkter:

Uddannelsen skal sætte de studerende i stand til at analysere og vurdere de praktiske og samfundsmæssige forudsætninger for en (kunstnerisk) tilfredsstillende løsning af en relevant opgave, herunder at træffe valg i form-, farve- og funktionsmæssig henseende, og begrunde analysen og vurderingerne.

Med henblik på virke som kunsthåndværker skal uddannelsen gennem praksis i værksteder give de studerende erfaring og indsigt i materialer og teknikkers muligheder, og derigennem metodiske forudsætninger for at indhente viden om/gå igang med nye materialer, teknikker og processer.

Med henblik på virke som designer skal uddannelsen endvidere lære de studerende at planlægge for, og rådgive om, serieproduktioner, og bibringe de studerende de nødvendige forudsætninger for at indgå i teamwork, og samarbejde med andre, samt øve og udøve designopgaver.

Desuden skal uddannelsen, med henblik på virke som formidler, også give de studerende forudsætninger for, og øvelse i, formidling (mundtligt, skriftligt, grafisk og på andre måder).

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.1. Skolernes uddannelsesområde.

a) Struktur og varighed.

Kunsthåndværkeruddannelserne opdeles i

1. del (forskole
2. del (linierettet uddannelse)
3. del (specialer)

Længden af den samlede uddannelse varierer mellem $3\frac{1}{2}$ og 5 år, afhængig af valg af speciale.

1.DEL (FORSKOLE).

Efter bestået liniespecifik optagelsesprøve indledes uddannelserne med en fælles forskole af $\frac{1}{2}$ års varighed.

Et mindretal bestående af: Peter Grünbaum og Jesper Jans foreslår følgende formulering.

Efter bestået optagelsesprøve indledes uddannelserne med en fælles forskole af $\frac{1}{2}$ års varighed.

2.DEL (LINIERETTET GRUNDUDDANNELSE).

Efter gennemførelsen af den fælles forskole fortsættes i en linierettet grunduddannelse af ialt $2\frac{1}{2}$ års varighed.

Et mindretal bestående af: Peter Grünbaum og Jesper Jans foreslår følgende formulering.

Studerende som har bestået den linierettede optagelsesprøve efter forskolen, kan fortsætte i en linierettet uddannelse af ialt 2½ års varighed.

3. DEL (SPECIALER).

Efter gennemførelsen af 2. del fortsættes i 3. del. Specialerne har normalt en varighed fra ½ år til max. 2 år, heri indbefattet et afgangsprojekt.

De studerende kan, efter nærmere fastsatte regler, afbryde studiet, f.eks. for at frekventere anden uddannelsesinstitution, eller for en periode at arbejde i erhvervslivet.

b) Forskole.

Forskolen, som har en varighed af \ år, indgår som en del af den samlede uddannelse.

FORMÅLET MED FORSKOLEN ER:

- at styrke den studerendes sanseapparat og kreativitet i arbejdet med farve, form og rum.
- at give den studerende grundlæggende færdigheder og viden inden inden for det kunstneriske område.
- at orientere den studerende om det faglige indhold af de enkelte studieretninger.
- at orientere om de erhverv og videregående uddannelser, som kunsthåndværkeruddannelserne sigter imod.

Et mindretal bestående af: Peter Grünbaum og Jesper Jans foreslår følgende formulering.

FORMÅLET MED FORSKOLEN ER:

- at give den studerende en indføring i de mest karakteristiske discipliner og fag, som indgår i kunsthåndværker- og designeruddannelserne, herunder at styrke den studerendes kunstneriske og kreative evner i arbejdet med farve, form og rum, samt at give undervisning/indlæring i en række fælles fag.

- at give den studerende grundlæggende færdigheder og viden inden for det kunstneriske område, samt mulighed for nærmere at afprøve interesse, lyst og evner for uddannelsen og uddannelsens enkelte studieretninger.
- at forberede den studerende til den linierettede optagelsesprøve.
- at give skolen mulighed for at vejlede den studerende med hensyn til skolens studiemuligheder.
- at orientere om de erhverv og de videregående uddannelser, som kunsthåndværkeruddannelserne sigter imod.

Undervisningen i forskolen opdeles i obligatorisk undervisning (ca. 50%) og tilvalgs-undervisning (ca. 50%).

c) Studieretninger.

Efter den gældende bekendtgørelse af 27. april 1971 uddannes kunsthåndværkere i dag inden for følgende studieretninger:

1. Keramisk formgivning, glas m.v.
2. Beklædningsformgivning.
3. Tekstilformgivning.
4. Møbel formgivning.
5. Tegning og grafik.

Det er udvalgets opfattelse, at antallet af studieretninger bør være begrænset. Gennem ændringer af struktur og indhold i de nuværende 5 studieretninger, herunder indførelse af specialer i tilknytning til afgangsprojekterne eller som særlige projektarbejder, vil det formentligt være muligt at rumme de ønskede specifikke fagområder og materialer, samtidig med, at man kan opnå det niveau der fremgår af den enkelte uddannelses målsætning.

På denne baggrund finder udvalget ikke på nuværende tidspunkt at burde fremkomme med indstilling om, at udvide antallet af studieretninger. Udvalget vil ikke dermed afvise, at der senere vil kunne opstå behov for nye studieretninger.

Det er endvidere udvalgets opfattelse, at industriel design bør have stor vægt i uddannelsernes målsætning og indhold.

I denne sammenhæng skal det ligeledes fremhæves, at de enkelte studieretninger bør være rummelige m.h.t. forskellige materialer og m.h.t. specialevalg, samt at det må forudses, at der vil kunne opstå specialer som har tilknytning til mere end én studieretning, (se strukturplanerne side 83 og 84).

Udvalget har indgående drøftet antallet af studieretninger og specialer, herunder bl.a. om områderne metal/ædelmetal samt scenografi bør etableres som selvstændige studieretninger.

Det er udvalgets opfattelse, at det af hensyn til skolernes mulighed for at beskæftige sig med alle materialer og områder, på længere sigt vil være ønskeligt at inddrage metal/ædelmetal i uddannelserne.

Oprettelsen af en sådan studieretning, samt eventuel sammenkobling med Skolen for Boligindretning, må forudses at medføre en nyvurdering af undervisningsindholdet på "Møbelformgivning".

I forbindelse med udvalgets drøftelser om undervisning inden for scenografi, er det udvalgets opfattelse, at området kan indgå i den foreslåede struktur som speciale inden for afgangsområdet formidling.

Det skal bemærkes, at de studerende kan forberede sig til specialet gennem et særligt tilrettelagt uddannelsesforløb i den sidste del af grunduddannelsen.

Det har ligeledes i udvalget været drøftet hvilke konsekvenser det vil få, hvis udvalgets indstilling om kunsthåndværkerskolernes forhold til Skolen for Boligindretning følges, afsnit 3.7. (side 104).

d) Undervisningsområder og studieform.

De fagområder der indgår i undervisningen kan opdeles i hovedgrupper, og omfatter bl.a. følgende:

- Faglige indlæringsfag, øvelser og projekter.
- Farve/rum/form.
- Metodik, herunder produktudvikling, planlægning, teknologier og datalære m.v.
- Erhverv, herunder virksomhedslære, afsætningsøkonomi og jura.
- Miljø, herunder økologi og ergonomi.
- Samfund og kultur, herunder idé- og kunsthistorie, psykologi og sociologi.

Undervisningen foregår i form af praktiske øvelser/projekter, som suppleres med indlæringsfag og forelæsninger. I begyndelsen af studiet vil undervisningen hovedsagelig bestå af enkeltstående øvelser og fagdiscipliner.

Op gennem studiet inddrages de enkelte fag i større sammenhængende øvelser og ved afgang fra skolerne udføres et selvstændigt afgangsprojekt som i videst muligt omfang inddrager alle de aspekter, der indgår i uddannelserne.

Undervisningen tilrettelægges og gennemføres af de enkelte studieretninger og tværfaglige institutter. (Se side 80).

1.del. Forskolen. Undervisningen er tværfaglig og består af grundlæggende formmæssige øvelser, teoretisk formlære samt elementære materialemæssige øvelser. Instituttet for Almen Form medvirker ved gennemførelsen af undervisningen.

2.del. Linierettet grunduddannelse. Videregående formmæssige øvelser, som gennemføres i samarbejde med Instituttet for Almen Form. Grundlæggende faglige, teoretiske og praktiske fagdiscipliner, og faglige øvelser indenfor den valgte studieretnings emneområder. Mod slutningen af 2.del **vil** der være mulighed for tilvalg indenfor et eller flere af studieretningens hovedområder, delstudier på andre studieretninger eller for studier af tværfaglige emner udenfor studieretningerne.

Studieretningernes faglige undervisning gennemføres i samarbejde med institutterne for produktudvikling og formidling.

3.del. Specialer. Projektorienterede øvelser, der suppleres med fagkurser i relation til det valgte område. Der kan foretages delstudier på andre studieretninger, udenfor studieretningerne (tværfaglige emner), på andre læreanstalter og i erhvervsvirksomheder (praktik). Der tilstræbes en selvstændig og flexibel studieform. Institutterne er til rådighed for de studerende i 3.del.

Tværfaglige institutter.

I den linieopdelte struktur som kunsthåndværkeruddannelserne hidtil har benyttet, indgår bl.a. området almen form på alle studieretninger, ligesom det industrielle designområde i større eller mindre omfang indgår i studieretningernes undervisning.

Følgen af denne struktur har været en isoleret og uensartet undervisning indenfor disse områder, hvor det har været vanskeligt at samle og udnytte erfaringerne, samt at gennemføre en nødvendig udvikling af områderne med henblik på en udbygning af undervisningen.

For det industrielle designområde gælder desuden, at det er et led i ændringen af kunsthåndværkeruddannelserne, at udvide undervisningen indenfor det område der sigter mod produktudvikling i industriel sammenhæng, hvilket næppe vil kunne gennemføres hensigtsmæssigt og med den tilstrækkelige vægt i den linieopdelte struktur.

Derudover kan nævnes, at der indgår et nyt tilvalgsområde (afgangsområde) i forslaget, som sigter mod formidling, herunder bl.a. undervisere indenfor fritidssektoren m.v.

Udvalget foreslår i den forbindelse, at der oprettes 3 tværfaglige institutter på skolerne:

- 1) Institut for Almen Form.
- 2) Institut for Produktudvikling.
- 3) Institut for Formidling.

Det vil være institutternes opgave at drive forsknings/forsøgs- og udviklingsarbejde og at gennemføre undervisning indenfor hvert deres fagområde, samt at planlægge og gennemføre tværfaglige kurser, særlige undervisningstilbud, seminarer, forelæsninger m.v.

Afgangsområder.

I det foregående er uddannelsens struktur og hovedelementer beskrevet. Ved uddannelsens afslutning vælger den studerende - i overensstemmelse med specialevalget (se side 76) - et afgangsområde. (Se i særligt omstående skitser for uddannelsesstruktur side 83 og 84, og afsnit 2.1. side 65, om kunsthåndværkerens- og designerens funktionsområde).

Afgangsområderne tager sigte på:

- 1) Kunsthåndværk (unika).
- 2) Industriel design.
- 3) Formidling.

Til belysning af et muligt individuelt studieforløb i den beskrevne struktur gives et eksempel inden for hvert af de 3 afgangsområder.

Afgangsområde: Kunsthåndværk (unika).

Linierettet grunduddannelse: Studieretningen keramisk formgivning, glas m.v.

Efter gennemfart forskole, og 1.del af grunduddannelsen, vælger den studerende følgende forløb:

- unik keramik
- udsmykning
- kurser på Institut for Almen Form
- specielle teknikker på egen studieretning
- fagkurser
- rumkursus på studieretningen for møbelformgivning
- øvelser og projekter på egen studieretning
- vurdering som afslutning på 2.del.

På 3.del vælges specialet: Keramisk rumudsmykning.

- videregående øvelser og projekter i relation til området
- studierejse
- afgangsprojekt.

Afgangsområde: Industriel design.

Linierettet grunduddannelse: Studieretningen tekstilformgivning.

Efter gennemfart forskole og 1.del af grunduddannelsen vælger den studerende følgende forlab:

- tekstiltryk
- beklædningstextiler
- kurser på Institut for Almen Form
- fagkurser på egen studieretning
- kursus i tilskæring på studieretningen for beklædningsformgivning
- kurser på Institut for Produktudvikling
- øvelser og projekter på egen studieretning
- vurdering som afslutning på 2.del.

På 3.del vælges specialet: Beklædningstextiler til industriel fremstilling.

- videregående øvelser og projekter i relation til området
- videregående kurser på Institut for Produktudvikling
- studierejse
- praktikophold
- afgangsprøve.

Afgangsområde: Formidling.

Linierettet grunduddannelse: Studieretningen for beklædningsformgivning.

Efter gennemfart forskole og 1.del af grunduddannelsen vælger den studerende følgende forlab:

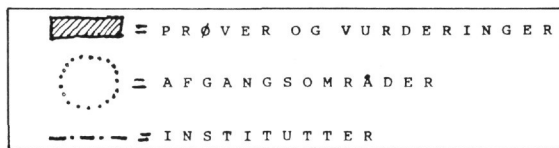
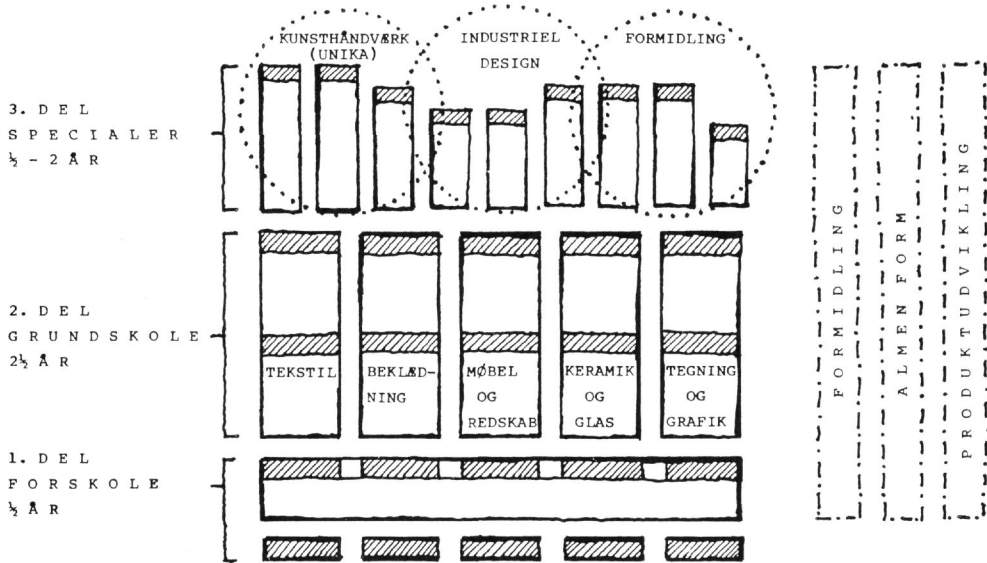
- fagkurser på egen studieretning
- kursus i grundlæggende trykmetoder på studieretningen for tekstilformgivning
- kurser på Institut for Almen Form
- øvelser og projekter på egen studieretning
- vurdering som afslutning på 2.del.

På 3.del vælges specialet: Unikke klædedragter/formidling.

- kurser og projekter på Institut for Formidling
- pædagogisk kursus udenfor skolen
- videregående projekter i relation til området
- afgangsprøve.

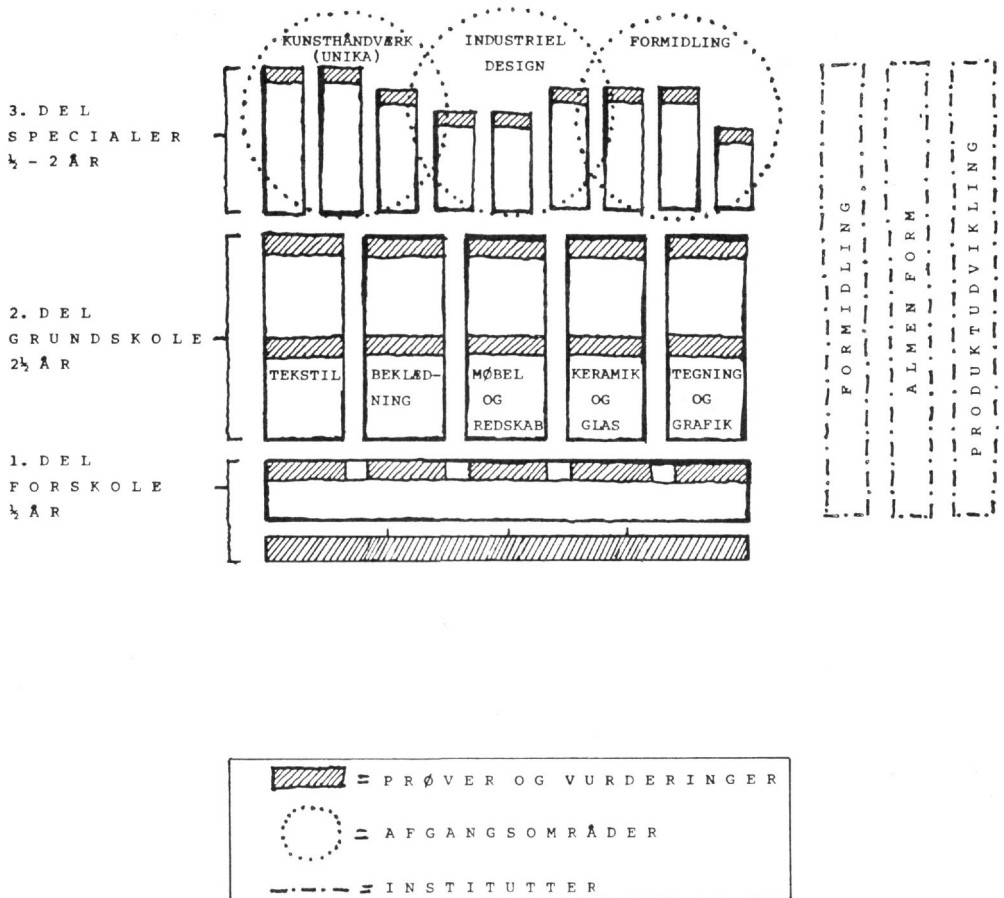
Skitse for uddannelsesstruktur.

Flertallets indstilling:

Skitse for uddannelsesstruktur.

Mindretallets indstilling:

e) Antal studiepladser og optagelsesregler.

Nuværende kapacitet

Den forventede tilgang i 1984;

Skolen for Brugskunst:	100 studerende (5 linier)
Kolding tekniske skole:	80 studerende (4 linier)
Ialt	180 studerende

Den fremtidige tilgang.

Spørgsmålet om tilgangen til kunsthåndværkeruddannelserne har indgående været drøftet i udvalget.

Det er i denne forbindelse blevet fremhævet, at behovet for kunsthåndværkere i fremtiden er afhængig af, i hvilken udstrækning en revision af kunsthåndværkeruddannelserne fører til øgede beskæftigelsesmuligheder for de færdiguddannede kunsthåndværkere. Samtidig vil samfundets udvikling i de kommende år spille en afgørende rolle.

Udvalget finder dog, at uanset om samfundsudviklingen går i retning af et vækstsamfund med stor industriel produktion og beskæftigelse, eller i retning af et fritidssamfund, hvor de fleste, f.eks. på grund af automatisering, får øget fritid til rådighed, vil behovet for kunsthåndværkere, designere og formidlere, med holdning til og evne for losning af formmæssige opgaver fortsat være til stede i samfundet på mange niveauer, f.eks.

- som prototype / idéfolk - kunsthåndværkere
- som designere af produkter og
- som undervisere og formidlere.

Udvalget har dog i sit forslag til den fremtidige tilgang taget sit udgangspunkt i den aktuelle beskæftigelsessituation for kunsthåndværkere, men ønsker samtidig at præcisere, at det er vigtigt at skolernes kapacitet senere kan ændres, i takt med beskæftigelsesmulighederne for kunsthåndværkere.

Forslag til fremtidig tilgang

I de sarataler udvalget har haft med repræsentanter for fabrikantforeninger og med enkeltpersoner der har tilknytning til kunsthåndværk og industri, er der blevet givet udtryk for, at tilgangen til kunsthåndværkeruddannelserne inden for visse studieretninger, ikke står i et rimeligt forhold til det behov der er for uddannede kunsthåndværkere. Det er ligeledes fremført i Uddannelsesnævnet vedrørende kunsthåndværkeruddannelserne, at uanset om der søges beskæftigelse som selvstændig eller som ansat, og uanset om der i forbindelse med en revision af kunsthåndværkeruddannelserne sker en ændring i retning af at orientere uddannelserne så de i højere grad dækker industriens behov, vil der fortsat blive uddannet for mange kunsthåndværkere.

Udvalget finder dog, at skolerne gennem en øget indsats for at opsiges og påpege nye beskæftigelsesmuligheder, vil kunne skabe en bredere forståelse i erhvervslivet, såvel som i samfundet generelt, for kunsthåndværkere og designeres betydning, og dermed forbedre mulighederne for beskæftigelse.

Udvalget har i afsnit 2.2. opstillet en række forslag til ændringer i uddannelsen. Det er udvalgets opfattelse, at disse ændringer vil kunne medføre en forbedring af uddannelserne, og dermed bedre mulighed for beskæftigelse i de traditionelle kunsthåndværksfag. Samtidig bør skolerne ændre undervisningen under hensyn til de studerende som ønsker at etablere sig som selvstændige.

Endvidere vil en revision af uddannelserne åbne for nye beskæftigelsesmuligheder inden for f.eks. design og undervisning (formidling). Når udvalget trods dette i det efterfølgende stiller forslag om, at antallet af optagne studerende pr. år reduceres, sker dette i erkendelse af, at resultatet af en revision af uddannelserne næppe umiddelbart vil få virkning på de uddannelsessøgendes beskæftigelsesmulighed. Der kan således senere vise sig behov for igen at forøge kapaciteten på kunsthåndværkerskolerne.

Medvirkende til redueringen af antallet af studerende har også været, at udvalgets forslag sigter på professionelt virke indenfor kunsthåndværk og design, og at dette vil medføre, at der må stilles sådanne krav ved optagelse til studiet, at mindre egnede aspiranter ikke kan optages. Det er udvalgets opfattelse, at det bl.a. herigennem vil være muligt at gennemføre den tilsigtede højnelse af uddannelsen.

Det skal samtidig præciseres, at tallene i udvalgets forslag til den fremtidige kapacitet på de 2 skolars studieretninger, er udtryk for en gennemsnitsbetragtning. Der vil således kunne forekomme variationer i optagelseskapa- citeten fra år til år.

Udvalgets forslag til den fremtidige kapacitet på de 2 skolars studieretninger.

Uanset at kunsthåndværkeruddannelserne udgør et generelt kultu- relt element i det danske samfund finder udvalget det nødvendigt, at der bringes bedre overensstemmelse mellem skolernes kapacitet og de færdiguddannede kunsthåndværkere/designeres beskæftigelses- muligheder.

Endvidere finder udvalget grundlag for en omprioritering, således at hensynet til kvaliteten går forud for kvantiteten.

På dette grundlag foreslår udvalget følgende fremtidige årlige optagelseskapa- citet på de 2 skolars 5 studieretninger (efter forskolen)

Studieretninger	Gennemsnitlig årlig optagelseskapa- citet	
	København	Kolding
Keramisk formgivning, glas m.v.	ca.10	ca.10
Beklædningsformgivning	ca.20	ca.20
Tekstilformgivning	ca.10	ca.10
Møbelformgivning (møbel/indretning)	ca.10	ca.10
Tegning og grafik	ca.20	ca.20
Ialt	ca.70	ca.70

Med den nævnte fordeling vil der årligt kunne optages ialt ca. 140 studerende på den linierettede del af uddannelserne på de 2 sko- ler.

Et mindretal bestående af Karsten Sand og Lise Munk foreslår følgende formulering.

Når der i det følgende foreslås en moderat reduktion af antallet af optagne studerende pr.år, sker det i erkendelse af, at de nyuddannede kunsthåndværkere, som nævnt ovenfor, har vanskeligt ved at få job.

Mindretallet lægger dog stor vægt på, at de i afsnit 2.2. nævnte ændringer af uddannelserne vil have gavnlig indflydelse på jobmulighederne i de traditionelle kunsthåndværkerfag, samt åbne op for beskæftigelse inden for nye felter. Det anses desuden for kulturelt betydningsfuldt for samfundet, at dansk kunsthåndværk og design står stærkt såvel kvalitativt som kvantitativt.

På dette grundlag foreslår mindretallet følgende årlige optagelseskapacitet på de 2 skolars 5 studieretninger (efter forskolen)

Studieretninger	Gennemsnitlig årlig optagelseskapacitet	
	København	Kolding
Keramisk formgivning, glas m.v.	10-15	10-15
Beklædningsformgivning	ca.20	ca.20
Tekstilformgivning	10-15	10-15
Møbelformgivning (møbel/indretning)	ca.10	ca.10
Tegning og grafik	ca.25	ca.25
Ialt	ca.83	ca.83

Med den nævnte fordeling vil der årligt kunne optages ca. 165 studerende på den linierettede del af uddannelserne på de 2 skoler.

Med hensyn til forskolekapaciteten, vil denne ligge tilsvarende højere end forslaget fra flertallet (se side 90).

Placeringen af en møbellinie i Kolding betyder, at samtlige 5 studieretninger som en målsætning bør være placeret på begge skoler. Dette er sket ud fra et ønske om, dels at skabe bedre mulighed for geografisk rekruttering, og dels at styrke det pædagogiske miljø der opstår gennem et samarbejde mellem de enkelte studieretninger.

I denne sammenhæng skal det endvidere anføres at udvalget, som det fremgår af afsnit 3.7 (side 104), har indstillet at der hurtigt foretages en undersøgelse af muligheden for at koordinere uddannelsen som boligkonsulent/indretningsarkitekt på Skolen for Boligindretning med kunsthåndværker- og designeruddannelserne, specielt linien for møbelformgivning, på kunsthåndværkerskolerne, evt. med det formål at foretage en sammenlægning af de to uddannelser. Det bør tilstræbes, at undersøgelsen om koordinering af uddannelserne afsluttes inden iværksættelsen finder sted i Kolding.

Som det fremgår af afsnit 3.1.c (side 77) har udvalget drøftet antallet af studieretninger og specialer, herunder bl.a. om områderne metal/ ædelmetal samt scenografi bør etableres som selvstændige studieretninger.

Uanset om man på nuværende tidspunkt ikke har fundet baggrund for at indstille en udvidelse af antallet af studieretninger, finder udvalget det principielt vigtigt, at mulighederne for i fremtiden at oprette nye linier holdes åben, og at kapaciteten løbende kan justeres med hensyn til behov for optagelse, antal studieretninger m. v.

Forskolekapacitet.

Flertallets forslag,

der indebærer líniespecifikke optagelsesprøver, forudsætter at antallet af studerende på forskolen stort set svarer til det antal studiepladser, der er til rådighed på de 5 studieretninger.

Mindretallets forslag,

der forudsætter, at líniespecifikke optagelsesprøver først gennemføres efter forskolen (efter $\frac{1}{2}$ år) indebærer, at forskolekapaciteten skal dimensioneres i relation til et større frafald efter forskolen.

Mindretallet foreslår derfor, at der i relation til ovenfor anførte kapacitet for studieretningerne, etableres max. 100 pladser på forskolen på hver af de 2 skoler.

Flertallets forslag:

	København	Kolding
Forskolekapacitet	ca.75	ca.75
Samlet kapacitet ved start på studieretningerne	ca.70	ca.70

Mindretallets forslag:

	København	Kolding
Forskolekapacitet	ca.100	ca.100
Samlet kapacitet ved start på studieretningerne	ca.70	ca.70

Optagelsesregler (adgangsregulering):

Der er i udvalget enighed om følgende indstilling:

Er der flere kvalificerede aspiranter til optagelsesprøven end der er kapacitet til, gives der forret for aspiranter der har den mest omfattende relevante faglige uddannelse/erfaring.

Fr der flere uddannelsessøgende der har bestået en optagelsesprøve end der er uddannelsespladser, optages der i den rækkefølge optagelsesprøvens resultater angiver. Optagelsesproceduren skal dog tilrettelægges således, at studiepladserne på de enkelte studieretninger i 2.del udnyttes bedst muligt.

En aspirant der har bestået en optagelsesprøve på den ene skole har adgang til den anden skole, hvis der er ledige uddannelsespladser der.

f) Uddannelsernes geografiske placering.

Der har ikke i udvalget været udtrykt ønske om at ændre på den nuværende geografiske placering.

De kapacitetsmæssige forhold taler heller ikke for etablering af yderligere antal skoler.

Udvalget foreslår derfor, at undervisning fortsat gives ved de 2 skoler i København og Kolding.

g) Adgangskriterier og optagelsesprøve.

STUDIEVEJLEDNING.

Studievejledningens opgave er dels at rådgive aspiranter med hensyn til relevant forberedelse til optagelse på skolerne, og dels at vurdere de uddannelsessøgendes forudsætninger for at indstille sig til optagelsesprøven. Studievejledningen giver endvidere en vurdering af den uddannelsessøgendes faglige erfaring, kunstneriske fornemmelse og kreative evne. Der kan under samtaler med studievejlederen evt. fremlægges egne arbejder.

Der er i udvalget enighed om afsnittet "Studievejledning".

ADGANGSKRITERIER.

Den uddannelsessøgende skal inden optagelsesprøven overfor studievejledningen, ved fremlagt materiale, kunne dokumentere:

- 1) Kunstnerisk fornemmelse og kreative evner og
- 2) Faglige og teoretiske kundskaber erhvervet gennem ca. 2 år ved f.eks.:

- a) Gennemfart efg-basisuddannelse inden for et af følgende hovederhvervsområder:

grafiske fag
bygge- og anlæg
jern- og metal
servicefagene

enten suppleret med relevant beskæftigelse eller suppleret med relevant faglig erfaring opnået gennem selvstudier, evt. suppleret med anden uddannelse.

- b) Efg- eller lærlingeuddannelse indenfor et relevant branche-område .
- c) Beskæftigelse i en relevant branche.
- d) Relevant forudgående uddannelse, (højskole, fritidsundervisning m.v.) .
- e) Relevant værkstedspraktik .
- f) Relevante selvstudier .
- g) Studenter- eller HF-eksamen suppleret med relevant faglig erfaring af ca. 1 års varighed.

Der er i udvalget enighed om afsnittet "Afgangskriterier".

LINIESPECIFIK OPTAGELSESPRØVE TIL FORSKOLEN.

Optagelsesprøven til skolerne er underlagt de enkelte studieretninger, som indenfor generelle retningslinier selv kan tilrettelægge forlab og indhold. Prøvens varighed er 5 dage (1 uge). Formålet med prøven er:

- a) at bedømme aspirantens kunstneriske og musiske evner, bl.a. gennem fremlæggelse af egne arbejder.
- b) at bedømme aspirantens studiemodenhed og studieegnhed,
- c) at regulere antallet af studerende i forhold til uddannelsespladser.
- d) at bedømme aspirantens faglige evner i forhold til det valgte studium. Den faglige kvalitet af aspirantens egne arbejder kan indgå som en del af bedømmelsen.

Ønsker den studerende efter gennemfart forskole at skifte studieretning, kan dette ske efter samråd med studievejledningen og den pågældende studieretning.

Optagelsesprøverne på skolen skal tilrettelægges på en ensartet måde, således at bestået optagelsesprøve til forskolen på én skole kan berettiggende til optagelse på en anden skole.

Uddannelsessøgende der ikke optages, kan maksimalt genindstille sig til optagelsesprøve 2 gange.

Et mindretal bestående af Peter Grünbaum og Jesper Jans foreslår følgende formulering.

OPTAGELSESPRØVE TIL FORSKOLEN.

Formålet med optagelsesprøven er:

- a) at bedømme aspirantens kunstneriske og kreative evner, bl.a. gennem fremlæggelse af egne arbejder. Den faglige kvalitet af aspirantens egne arbejder kan indgå som en del af bedømmelsen.
- b) at bedømme aspirantens studiemodenhed og studieegnethed,
- c) at regulere antallet af studerende i forhold til uddannelsespladser.

Optagelsesprøven tilrettelægges over 2 dage, således at forløbet er opdelt i en fælles del og en specifik del.

Aspiranten vælger ud fra sit erfaringsgrundlag, og ud fra sit ønske om studieretning, hvilken specifik del vedkommende ønsker at aflægge prøve i.

Der kan vælges mellem følgende specifikke områder:

- a) billeder
- b) stof/klæde
- c) ting/unika
- d) møbler/rum.

Aspirantens valg ved optagelsesprøven til forskolen er ikke bindende for det endelige valg af studieretning.

Optagelsesprøverne på skolerne skal tilrettelægges på en ensartet måde, således at bestået optagelsesprøve til forskolen på én skole kan berettigede til optagelse på en anden skole.

Der kan fastsættes regler for det maksimale antal deltagere.

Aspiranter der ikke optages, kan maksimalt genindstille sig til optagelsesprøve 2 gange.

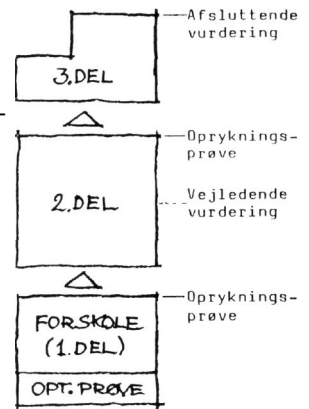
h) Vurderinger (prøver og eksamen)

Det forudsættes, at der i hele uddannelsesforløbet løbende gives vejledning og bedømmelse.

I uddannelsen (2.del):

Der gennemføres forpligtende vurdering (oprykningsprøver) efter forskolen og efter 2.del. Endvidere gennemføres en vejledende vurdering midt i 2.del.

Samtlige vurderinger foretages af de lærere der har undervist de studerende. Bedømmelsesgrundlaget, som forud skal være kendt af de studerende, er en række særligt udvalgte kursusarbejder.

Ved bedømmelsen af en forpligtende vurdering (oprykningsprøve) anvendes betegnelsen bestået/ikke bestået.

Endvidere giver skolen de studerende en skriftlig udtalelse, hvoraf det fremgår hvilke områder (fag) der eventuelt er mindre tilfredsstillende.

Studerende der ikke består oprykningsprøven efter forskolen har ret til at gå forskolen om een gang uden fornyet optagelsesprøve.

Studerende der ikke består oprykningsprøven efter 2. del har ret til at gå om een gang i et omfang der aftales mellem den studerende og skolen. Omfanget må dog ikke være mindre end $\frac{1}{2}$ år.

Den nuværende ordning med et ankenævn i forbindelse med oprykning foreslås afskaffet, idet der henvises til den klageadgang studerende i almindelighed har i alle uddannelser.

Ved uddannelsens afslutning (3.dels afslutning);

De studerende udarbejder et afgangsprøje. Prøjet, evt. sammen med udvalgte kursusarbejder, udgør bedømmelsesgrundlaget.

Prøjeperioden og -oplægget skal godkendes af skolen. Dog må prøveperioden maksimalt være ½ år. Prøjeoplægget skal indeholde problemformulering og forudsætninger, herunder i hvilket omfang den studerende modtager konsulentbistand af skolens lærere eller af eksterne personer.

Det skal bemærkes, at afgangsprøjet kan være en del af et større prøve, som gennemføres i tilknytning til specialeundervisningen i 3.del.

I det omfang prøvet gennemføres som en del af et virksomhedsophold, udpeges en prøvevejleder ansat på virksomheden.

I det omfang bedømmelsesgrundlaget inddrager særligt udvalgte kursusarbejder, skal skolen udarbejde en bedømmelsesplan hvoraf det fremgår med hvilken vægt de enkelte arbejder, herunder prøvet, indgår i bedømmelsen. Kursusarbejder kan dog maksimalt udgøre halvdelen af bedømmelsesgrundlaget.

Ved den afsluttende vurdering (eksamen) deltager lærere der har undervist den studerende, en eventuel prøvevejleder og eksterne censorer.

I forbindelse med den afsluttende vurdering anvendes betegnelsen bestået/ikke bestået.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.2. Skolernes_forsknings- og udviklingsområde.

Der foregår ingen forskning indenfor kunsthåndværkeruddannelserne i Danmark. På skolerne er der i de senere år gennemført forskningslignende udviklingsarbejder som såkaldte TP-projekter, der har direkte relation til undervisningen, men derudover udføres ikke udviklingsarbejder. Rådgivning indgår ikke i skolernes nuværende virksomhed.

Det er udvalgets opfattelse, at samfundsudviklingen og herunder især den teknologiske og industrielle udvikling, gør det nødvendigt, at der drives yderligere forsknings- og udviklingsarbejde indenfor områderne kunsthåndværk og design. Disse aktiviteter bør være en naturlig del af kunsthåndværkerskolernes virksomhed. I tilknytning hertil vil det være hensigtsmæssigt at der også udøves rådgivende virksomhed overfor erhvervslivet.

På andre tilsvarende skoler i udlandet indgår forskning som en del af skolernes virksomhed. Som eksempel kan nævnes, at kunsthåndværkerskolerne i de øvrige nordiske lande gennemfører en række forskningsprojekter i disse år, og en del af midlerne hertil administreres af Nordisk Råd. De danske kunsthåndværkerskoler kan på det eksisterende grundlag ikke drive forskning, og er derfor uden mulighed for at få del i de nordiske midler. Formelt er det kun designafdelingerne på de to arkitektskoler, der kan repræsentere kunsthåndværk og design i bl.a. Nordisk Råd, Forskningsrådet m.v.

Udvalget foreslår derfor, at der gives skolerne mulighed for at udføre forsknings- og udviklingsarbejder samt at udøve rådgivning, for herigennem dels at fremme områderne generelt og dels at styrke og inspirere uddannelserne.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

På hver af de 2 kunsthåndværkerskoler findes i øjeblikket et mindre bibliotek, som er til rådighed for lærere og studerende i et begrænset antal timer om ugen.

Det er udvalgets opfattelse, at der er behov for at udvide biblioteksfunktionerne, således at de kan indgå som centrale studiesamlinger både i undervisnings- og forskningsøjemed.

I den undervisningsform, der anvendes indenfor kunsthåndværk og design, bruges relativt få egentlige lærebøger, og derfor vil studiesamlingen indtage en vigtig plads i forbindelse med studieretningernes undervisning. Alt efter interessefelt og forkundskaber er det således op til den studerende selv at supplere sin viden og foretage selvstudier indenfor fagområdet, samt i forbindelse med øvelser og projekter at foretage undersøgelser og søge inspiration og viden ved losningen af de enkelte opgaver.

Bibliotek og studiesamling bør være åben i skolernes daglige undervisningstid.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.4. Skolernes andel i - og brug af - beslægtede uddannelses- institutioner .

I afsnit 1.4. er der foretaget en opstilling af beslægtede uddannelser, herunder særligt uddannelser der indeholder væsentlige elementer af kunstnerisk/formgivningsmæssig karakter.

a) Merit.

Det er udvalgets generelle opfattelse, at det under alle omstændigheder bør sikres, at en helt eller delvis gennemført kunsthåndværkeruddannelse giver merit i beslægtede uddannelser.

På samme måde finder udvalget det naturligt, at studerende fra andre beslægtede uddannelser opnår merit i kunsthåndværkeruddannelsen .

Udvalget er dog opmærksom på, at merit "til og fra" kunsthåndværkeruddannelse kan give konkrete vanskeligheder, i form af adgangsbetingelser (specifikke studieforberedende almene eller faglige krav), adgangsbegrænsningsordninger og mindre fleksible studiestrukturer.

Med bl.a. det formål at forhindre dobbeltuddannelser skal udvalget, på trods af de anførte mulige begrænsninger, opfordre til, at der i konkrete afgørelser tages mest mulig hensyn til den, efter udvalgets opfattelse, store mængde af fælles indhold, der er mellem kunsthåndværkeruddannelsen og en række af de beslægtede uddannelser.

b) Formaliserede ordninger.

En arbejdsgruppe under udvalget har arbejdet med en analyse af omfanget af fælles elementer i kunsthåndværkeruddannelsen, boligkonsulentuddannelsen (indretningsarkitekt) og uddannelserne på akademiet. Der deltog repræsentanter fra de nævnte uddannelsesinstitutioner i arbejdsgruppen.

På baggrund af arbejdsgruppens indstilling skal udvalget foreslå, at der etableres en formaliseret ordning for kunsthåndværkeres optagelse på kunstakademiets arkitekt- og billedskoler. Der henvises i denne forbindelse til en eksisterende "rabatordning" for byggeteknikere og bygningskonstruktørers optagelse på akademiet.

Tilsvarende foreslås det, at de studerende på kunstakademiets skoler, universiteter m.v. kan tilbydes delstudier på kunsthåndværkerskolerne, som et led i deres formelle uddannelsesforløb.

På samme baggrund foreslår udvalget, at der opstilles faste retningslinier i forbindelse med overflytning af studerende mellem kunsthåndværkeruddannelsen og boligkonsulentuddannelsen (indretningsarkitekt), jvf. iøvrigt afsnit 3.7. (side 104) vedrørende forholdet til Skolen for Boligindretning.

c) Samarbejde med beslægtede uddannelsesinstitutioner.

Med den hensigt bl.a. at sikre, at kunsthåndværkeruddannelsen giver de studerende de bedste muligheder for at tilrettelægge et uddannelsesforløb der indeholder både varierede og specielle uddannelseselementer, foreslås etableret et snævert samarbejde med en række beslægtede uddannelsesinstitutioner.

Dette samarbejde bør føre til periodevis udveksling af studerende og lærere.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.5. Efteruddanne __e af kunsthåndværkere og designere.

Uddannelsers stadige tilpasning til aktuelle behov er ofte betinget af, at der til det pågældende uddannelsesområde er tilknyttet efteruddannelse.

Nye teknikker, materialer, metoder m.v. vil i uddannelsesmæssig sammenhæng oftest kunne afprøves og demonstreres i forbindelse med korte efteruddannelser, for derefter evt. at kunne inspirere /overføres til den egentlige uddannelse.

For kunsthåndværkeruddannelsen er det helt afgørende at have tilknyttet et sådant dynamisk element. Da der samtidig er et stort konkret behov for at kunne tilbyde udøvende kunsthåndværkere og designere en efteruddannelse, der i sit formål i væsentlighed er specialiserende inden for eget eller tilgrænsende område, skal udvalget stærkt anbefale, at der etableres efter- og videreuddannelse på kunsthåndværkerskolerne.

Det skal i forbindelse med ovennævnte bemærkes at man finder det vigtigt, at efter- og videreuddannelse både kan gennemfares som indtægtsdækket virksomhed på skolerne, og som offentlig betalt aktivitet.

Endvidere skal det anfjeres, at styringen af efteruddannelsesaktiviteter mest muligt bør henlægges til de enkelte institutioner.

En direkte forbindelse mellem brugerne af efteruddannelse (erhvervsvirksomheder og udøvende kunsthåndværkere) vil i høj grad bidrage til at styrke institutionernes, og dermed uddannelsernes mulighed for, i det daglige at tage udgangspunkt i den "praktiske virkelighed".

Efteruddannelsesvirksomhed vil således, efter udvalgets opfattelse, på samme måde som forsknings- og udviklingsarbejde samt rådgivningsvirksomhed være en væsentlig del af baggrunden for, at kunsthåndværkeruddannelsen i fremtiden får styrket positionen som en uddannelse der fører til et professionelt virke.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

Studerende på kunsthåndværkerskolerne har principielt samme økonomiske forhold, som studerende på andre videregående uddannelser. Det vil sige en støtte og lånemulighed gennem SU (Statens Uddannelsesstøtte) på ca. 24.000,- kr. pr. år.

Kunsthåndværkeruddannelserne er tilrettelagt over 36 uger pr. år. Det er herigennem hensigten, at de studerende skal kunne finde praktisk og relevant arbejde i sommerperioden. Denne praktikperiode kan evt. give de studerende et økonomisk supplement.

Kunsthåndværkeruddannelserne er tilrettelagt som et fuldtidsstudium (ca. 7 lektioner pr. dag), og der er mødepligt. Erhvervsarbejde parallelt med uddannelsen er derfor kun mulig i yderst begrænset omfang.

I forbindelse med udvalgets drøftelser er det fremhævet

- at de studerende ikke kan "leve" af S.U.-støtten,
- at de studerende ikke kan se frem til en stor løn efter uddannelsen (stor arbejdsløshed og lavt lønniveau). Derfor er lånefinansiering af uddannelsen ikke attraktiv. I denne sammenhæng skal det bemærkes, at en forøget uddannelseslængde, alt andet lige, vil forøge studiegælden,
- at den nuværende uddannelse forudsætter, at de studerende betaler væsentlige beløb til forbrugsmaterialer, ud over hvad der normalt bruges til undervisningsmidler (bøger m.v.),

- at der knytter sig meget store vanskeligheder til at få de 8 ugers relevante praktik, og i det omfang det lykkes, er indtjeningsmulighederne meget dårlige,
- at den obligatoriske studierejse forudsætter, bortset fra et tilskud på 150,- kr. pr. studerende, at de studerende selv afholder alle udgifter.

Der er i udvalget enighed om ikke at tage stilling til de generelle forhold vedrørende S.U. Det skal derimod fremhæves, at der omkring kunsthåndværkeruddannelserne er nogle særlige økonomiske forhold for de studerende.

Vedrørende udgifter til forbrugsmaterialer er der i udvalget enighed om, at disse i fuld udstrækning bør betales af skolen. Det vurderes, at udgiften hertil gennemsnitligt vil være ca. 20.-25.000,- kr. pr. studerende over hele studieperioden.

Da det er hensigten, at en studerende skal kunne gennemføre uddannelsen uden særskilte udgifter til forbrugsmaterialer, må undervisningen tilrettelægges, så dette er muligt inden for den fastsatte økonomiske ramme. Det er dog ikke hensigten, at forhindre, at en studerende med en særlig interesse eller et særligt ambitionsniveau, for egne midler overskrider rammen.

Vedrørende løn i praktikperioden finder udvalget, at der er behov for etablering af praktikstøtteordninger som f.eks. inden for efg og lærlingeuddannelserne.

En praktikstøtteordning vil dels afhjælpe problemet med i det hele taget at skaffe praktikpladser, og dels give baggrund for, at de studerende lønnes i et omfang svarende til praktiklønnen inden for andre vekseluddannelser.

Udvalget finder videre, at skolen i højere grad bør dække den studerendes udgifter i forbindelse med den normalt gennemførte studierejse. Det nuværende tilskud på 150,- kr. pr. studerende er således aldrig blevet pris- og lønreguleret.

Afsnit 3

Forslag til kunsthåndværker- og designeruddannelse m.v.

3.7.1 Skolernes forhold til Skolen for Boligindretning.

Udvalget indstiller, at der hurtigt foretages en undersøgelse af muligheden for at koordinere uddannelsen som boligkonsulent/indretningsarkitekt på Skolen for Boligindretning med kunsthåndværker- og designeruddannelserne, specielt linien for møbelformgivning, på kunsthåndværkerskolerne, evt. med det formål at foretage en sammenlægning af de to uddannelser.

Det er udvalgets opfattelse, at en koordinering vil kunne tilgodeses, at de studerende efter gennemført fælles forskole også kan indlede den linierettede grunduddannelse med fælles undervisning omfattende bl.a. disciplinerne møbel og rum.

Den resterende del af uddannelsen kan være specialiseret, således at de studerende kan indstille sig til afgang i f.eks.

- møbelformgivning/indretning (rum)
og
- møbelformgivning/redskaber.

Afsnit 4

Forslag om styrelsesform og finansiering.

4.0. Ministerium, råd og uddannelsesnævn.

Uddannelsens formål som foreslået i afsnit 3.0. (side 73) fastsætter, at uddannelsen gives med henblik på et professionelt virke, enten i egne værksteder, i industrien, i handel eller undervisning.

Med dette udgangspunkt finder udvalget

- at uddannelsen fortsat bør henhøre under undervisningsministeriet, direktoratet for erhvervsuddannelserne,
- at uddannelsesnævnet, som rådgivende organ for direktoratet for erhvervsuddannelserne, bør være sammensat således, at det tilgodeser såvel uddannelsens direkte erhvervsmæssige sigte, som uddannelsens generelle kulturelle sigte. Det vil sige, at nævnet sammensættes af repræsentanter for arbejdsgiverorganisationer, lønmodtagerorganisationer, kunsthåndværker- og designerorganisationer og for skolelederne, lærere og studerende fra de 2 skoler.

Afsnit 4

Forslag om styrelsesform og finansiering.

4.1. Lovgrundlag og bekendtgørelse.

Som tidligere anført gennemfares uddannelsen p.t. i henhold til:

Lovbekendtgørelse nr. 187 af 9. april 1981 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskoler og tilskud m.v. til disse skoler, med ændringer der følger af lov nr. 247 af 23. maj 1984 og

Bekendtgørelse nr 168 af 27. april 1971 om uddannelse af kunsthåndværkere.

Vedrørende uddannelsens lovgrundlag finder udvalget, som anført i afsnit 5.0. punkt d (side 116), om forsøgs- og udviklingsarbejde, samt rådgivning, at kunsthåndværkeruddannelsen hurtigst muligt får en selvstændig lov, der giver mulighed for, at skolernes aktivitetsområde udvides.

Udvalget finder det under alle omstændigheder af afgørende betydning, at den fremtidige kunsthåndværkeruddannelse gennemføres i sammenhæng med forskning og udviklingsarbejde samt rådgivning i relation til erhvervslivet.

Iværksættelse af udvalgets forslag om revision af uddannelsen forudsætter en umiddelbar revision af den nuværende bekendtgørelse.

Udvalget foreslår, at en ny bekendtgørelse i højere grad end den nuværende får rammekarakter, idet det forudsættes, at udviklingen og styringen af de enkelte fagområder i højere grad varetages af skolerne selv (incl. bestyrelse og rådgivende faglige udvalg).

Endvidere foreslår udvalget, at udkastet til en ny bekendtgørelse udarbejdes i et samarbejde mellem uddannelsesnævnet og direktoratet for erhvervsuddannelserne.

Afsnit 4

Forslag om styrelsesform og finansiering.

Kunsthåndværkeruddannelsens struktur, formål og indhold stiller en række krav til den måde, skolerne organiserer sig på.

Det skal i denne forbindelse fremhæves, at uddannelsens struktur med en forskole, med adskilte studieretninger, og med tværgående undervisning organiseret i institutter samt specialundervisning i den afsluttende del af uddannelsen, særligt stiller krav om koordinerende, samarbejdende og styrende funktioner.

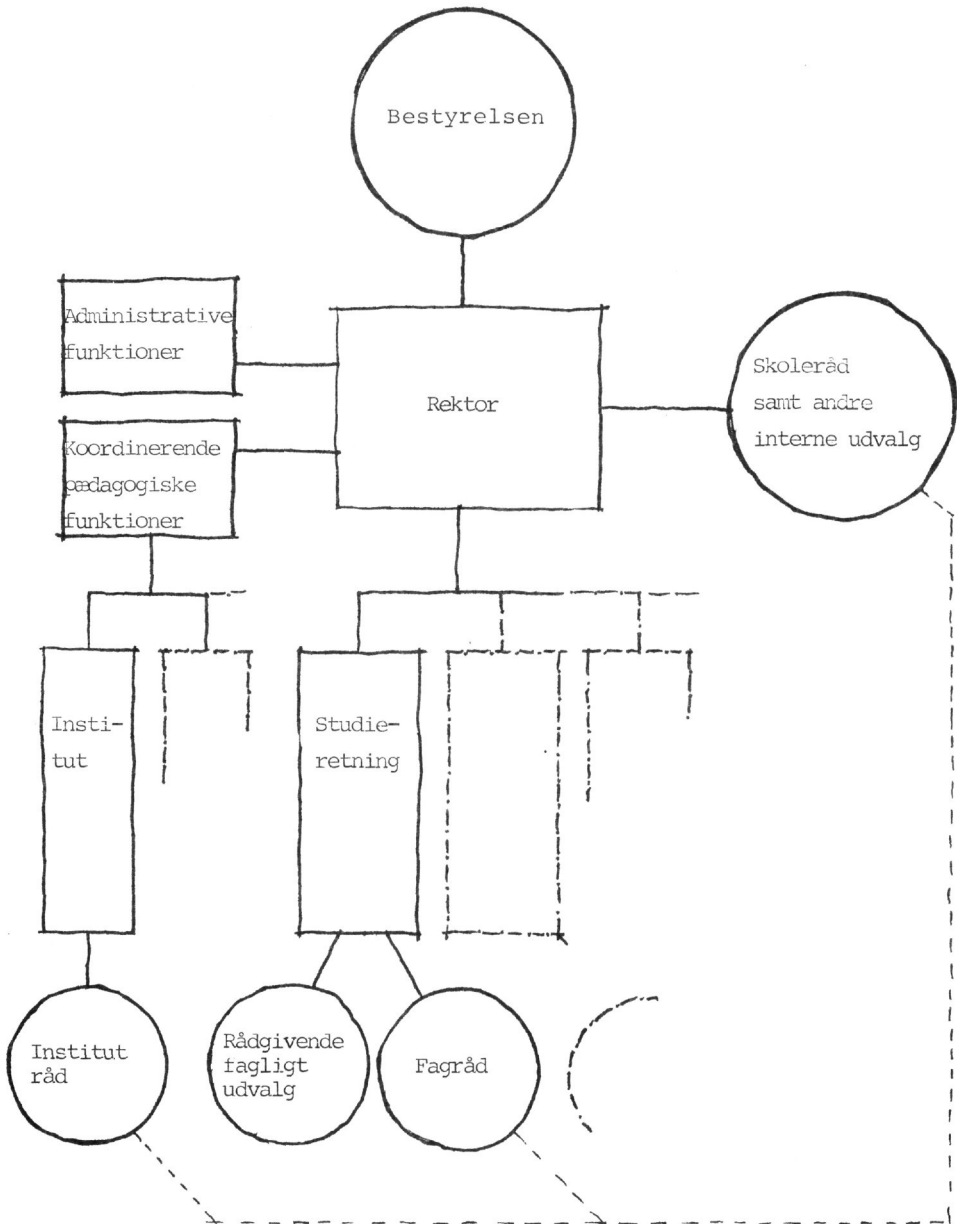
Uddannelsens formål og indhold stiller også særlige krav om god og hyppig kontakt mellem skolen og de virksomheder m.v., der anvender kunsthåndværkere og designere.

Det er udvalgets opfattelse, at de 2 skoler i henholdsvis København og Kolding skal have samme organisatoriske status, hvilket betyder, at Kunsthåndværkerskolen i Kolding etableres som selvstændig institution.

Se iøvrigt bilag 1 side 126.

Det er på den anførte baggrund udvalgets opfattelse, at skolernes organisation med fordel kan tilrettelægges i overensstemmelse med følgende principmodel:

Principmodel for kunsthåndværkerskolernes organisation.

Beskrivelse af organisationsplanen.

Bestyrelsen bør bestå af en repræsentant for hver kunsthåndværker- og designerorganisation, Håndværksrådet, Industrirådet, diverse fabrikantforeninger¹⁾, lærerne, de studerende, TAP'erne samt skolens rektor.

Bestyrelsen medvirker til uddannelsens fornyelse og udvikling og er ansvarlig over for undervisningsministeriet m.h.t. skolens ledelse og økonomi.

Bestyrelsen ansætter og afskediger administrativt og pædagogisk personale.

Rektor er pædagogisk og administrativ leder af skolens virksomhed med ansvar overfor bestyrelsen. Rektor indstiller sager til bestyrelsen, herunder de sager, der forudgående er behandlet i skolerådet og fagrådene.

Skolerådet består af skolens ledende pædagogiske personale, herunder rektor, repræsentanter for lærerne, de studerende og det administrative personale.

Skolerådet medvirker til uddannelsens fornyelse og udvikling og behandler overordnede sager, som er generelle for skolens virksomhed.

Skolerådet udtaler sig vedrørende bl.a. forslag til ændring af vedtægter, undervisningsbestemmelser samt ansættelse af overordnet pædagogisk personale.

Skolerådet foretager indstilling til rektor vedrørende fordeling af skolens bevillinger, lærertimer, lokaler m.v.

1) Udvalget har ikke kunnet nå til enighed om behovet for, at fabrikantforeningerne er repræsenteret i bestyrelsen.

Den koordinerende pædagogiske funktion varetager drift af skolens studiekontor og den samlede planlægning og koordinering af undervisningsaktiviteterne i forskolen, i institutterne og i forbindelse med specialerne.

Den administrative funktion varetager skolens økonomiske og personalemæssige forhold, herunder udarbejdelse af budgetter, til-lægsbevillingsforslag, regnskaber, ejendomsadministration, udstyrs- og inventarbevillinger m.v.

I studieretningerne varetager studielederen planlægningen og tilrettelæggelsen af studieretningens undervisning, og studielederen medvirker ved koordineringen af undervisningen med skolens øvrige studieretninger, institutter m.v., samt ved udarbejdelse af budgetter og lignende.

Fagrådene for hver studieretning består af liniens lærere, studerende og studielederen.

Fagrådet er studieretningens øverste faglige rådgivende organ, og medvirker ved planlægningen og koordineringen af studieretningernes undervisning og udvikling. Derudover beskæftiger rådet sig med ethvert spørgsmål vedrørende studieretningernes virksomhed.

Fagrådet afgiver indstilling til studieleder vedrørende studieplaner, vurderinger, optagelsesprøve, forsknings- og udviklingsprojekter, anskaffelse af udstyr og inventar, samt ansættelse og afskedigelse af studieleder og lærere.

I institutterne varetager institutlederen planlægningen og tilretterlæggelsen af instituttets aktiviteter, herunder særlig undervisning, og der medvirkes ved udarbejdelsen af budgetter.

Institutrådene består af repræsentanter for studieretningerne, lærere fra instituttet og institutlederen.

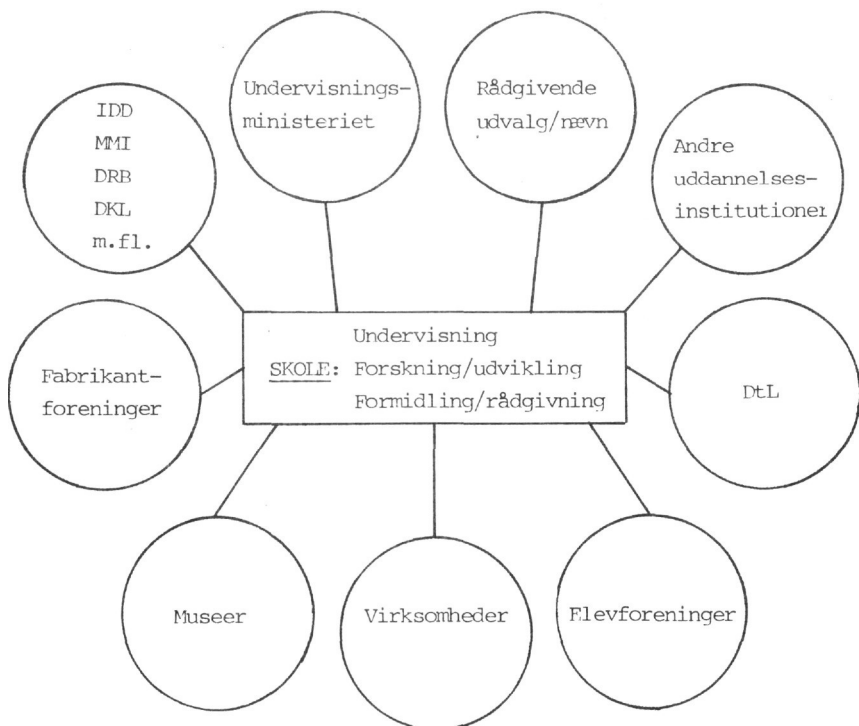
Institutrådet er instituttets øverste faglige rådgivende organ, og medvirker ved planlægning og koordinering af instituttets undervisning samt forsøgs- og udviklingsopgaver. Derudover kan rådet beskæftige sig med ethvert spørgsmål vedrørende instituttets virksomhed.

Institutrådet afgiver indstilling til institutlederen vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter, anskaffelse af udstyr og inventar, samt ansættelse og afskedigelse af institutleder og lærere.

Rådgivende faglige udvalg for hver studieretning består af repræsentanter for erhvervslivet indenfor det pågældende fagområde, liniens studieleder, repræsentanter for lærerne og de studerende samt rektor.

Det rådgivende faglige udvalgs opgave er at medvirke til undervisningens udvikling og a' jourfjöring, samt at skabe god og hyppig kontakt mellem brugere af uddannelsen og skolen.

Interessentmodel vedrørende eksterne relationer.

Afsnit 5

Forslag om personale.

5.0. Pædagogisk personale.

Rektor, studieleder- og inspektørfunktioner er omtalt i afsnit 4.2. (side 108).

a) Lærerfunktioner og -antal.

De funktioner der udøves af lærerne på kunsthåndværkeruddannelserne består, ud over den faglige undervisning med tilhørende forberedelse (specifik og generel), herunder også fremstilling af undervisningsmidler til eget brug, af aktiviteter, der omfatter arbejde med koordinering og samarbejde i forhold til andre læreres undervisning og evaluering, samt deltagelse i optagelsesprøver og vurderinger.

Undervisningsformerne kan især karakteriseres ved at være af både teoretisk og praktisk art, med bl.a. forelæsninger og projektarbejde, samt værksteds- og værktøjsundervisning.

Der er endvidere behov for, at enkelte lærere - i grupper og individuelt - varetager opgaver i relation til studiesamlinger, administration (indkøb, salg, materialebudget m.v.), drift af værksteder og udstyr, studievejledning, udadvendt formidling, forsknings- og udviklingsopgaver, undervisning på efteruddannelseskurser og etablering og styring af læreruddannelse.

Det skal herudover bemærkes, at der kan blive behov for, at enkelte lærere varetager opgaver i relation til planlægning og styring af de aktiviteter, der er henlagt til institutterne.

Det er udvalgets opfattelse at de anførte funktioner, herunder særligt behovet for undervisning og udarbejdelse af undervisningsmidler i relation til den meget brede vifte af undervisningsområder, fører til et behov for stor flexibilitet i lærernes ansættelsesform. Dette fører til, at skolen har behov for faste heltidslærere, faste deltidslærere og gæstelærere.

Behovet for faste heltidslærere beror primært på hensynet til kontinuitet og fast struktureret samarbejde. Behovet for faste deltidslærere beror primært på hensynet til sammenhængen mellem undervisningen og "det praktiske liv", medens behovet for gæstelærere kan henføres til den lange række af specielle emner, der enten er en obligatorisk del af uddannelserne eller vælges som specialer af den enkelte studerende.

Ud over en selvfølgelig sammenhæng mellem det samlede antal af lærere og skolens aktuelle aktivitetsniveau, bør skolen sikre en hensigtsmæssig fordeling mellem de 3 nævnte ansættelsesformer.

Det skal særligt nævnes, at udvalget finder det vigtigt, at en væsentlig del af lærerne har en sideløbende beskæftigelse inden for kunsthåndværk eller andre relevante beskæftigelsesområder.

Udvalget finder videre, at antallet af fastansatte lærere (heltid og deltid) altid bør være således, at der er plads til at anvende gæstelærere/specialister på timelærerbasis til at undervise i specielle emner.

b) Lærerkvalifikationer og efteruddannelse af lærere.

Skolernes undervisningsområder dækker både det kunstneriske og de håndværksmæssige områder.

Med udgangspunkt i en studiestruktur, hvor de studerende har mulighed for at fordybe sig i særlige områder, er det som anført nødvendigt, at skolen kan anvende særligt tilkaldte specialister (gæstelærere). Det ligger i sagens natur, at der ikke opstilles formaliserede kvalifikationskrav for disse lærere.

Med udgangspunkt i en studiestruktur, hvor værkstederne og de dertil knyttede aktiviteter indgår som en væsentlig del af undervisningen, finder udvalget, at der er behov for at kunne knytte lærere til de enkelte værksteder, der kvalitativt er på niveau med de øvrige faste lærere, og som har kvalifikationer i materiale-, teknik- og procesmæssig retning.

De heltidsansatte lærere bør inden fastsættelse have gennemgået pædagogikum (SEL) eller have tilsvarende pædagogisk grunduddannelse. Herudover bør de heltidsansatte lærere have en faglig og kunstnerisk uddannelse eller erfaring på mindst et af disse områder svarende til et videregående uddannelsesniveau.

Endelig bør en lærer inden ansættelsen have mindst 2 års relevant erhvervserfaring.

De deltidsansatte lærere forudsættes ikke nødvendigvis at have gennemført en formaliseret pædagogisk grunduddannelse. De faglige og kunstneriske kvalifikationskrav svarer til, hvad der gælder for de heltidsansatte lærere. Som nævnt bør der lægges vægt på, at de deltidsansatte lærere har sideløbende erhvervsmæssigt arbejde inden for kunsthåndværk eller lignende.

Udvalget finder, at en løbende faglig, kunstnerisk og pædagogisk efter-og videreuddannelse af fastansatte lærere er en nødvendighed.

Det er væsentligt at leve op til denne målsætning, og det vil derfor være nødvendigt, at der etableres læreruddannelse på traditionelle måder, f.eks. ved virksomhedsophold, deltagelse i seminarer, konference- og messedeltagelse eller lignende, i såvel Danmark som i udlandet.

c) Undervisningspligt m.v.

Det er udvalgets opfattelse, at de faste læreres ansættelsesforhold og -vilkår principielt bør fastsættes parallelt med, hvad der gælder for lærere ved andre videregående uddannelser.

Vedrørende gæstelærere finder udvalget det helt afgørende, at niveauet for aflønning, betaling af rejser m.v. reelt gør det muligt at kunne tilknytte specialister.

Under hensyn til den foreslåede studiestruktur, med varierede undervisningsformer, projektarbejde m.v., finder udvalget det nødvendigt, at lærernes undervisningspligt fastsættes således, at der ikke er økonomiske og praktiske begrænsninger forbundet med f.eks. ugentlige variationer i den enkelte lærers undervisningsomfang.

d) Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v.

Det nuværende formelle grundlag for offentligt tilskud til kunsthåndværkeruddannelserne giver kun mulighed for, at gennemføre forsøgs- og udviklingsarbejder i det omfang disse har relation til undervisningen.

Udvalget finder, at de økonomiske og de styringsmæssige forhold vedrørende udviklingsarbejde bør ændres.

Herunder finder udvalget, at der på årsbasis bør afsættes midler til forsøgs- og udviklingsarbejde, og at anvendelsen af disse timer bør administreres af skolens rektor, efter indstilling fra den/de respektive rådgivende faglige udvalg.

Udvalget finder det nødvendigt, jvf. afsnit 4.1. (side 106), at uddannelsernes lovgrundlag ændres, således at skolerne får muligheder for at udføre egentlige forskningsopgaver, der ikke nødvendigvis har konkret sammenhæng med undervisningen.

Kunsthåndværkerskolerne bør yderligere kunne etablere samarbejde med selvstændige design- og/eller fabrikationsvirksomheder i en form, hvor skolen yder konsulent- og rådgivningsvirksomhed. Et sådant samarbejde vil være en væsentlig forudsætning for, at kunsthåndværkeruddannelserne kan blive styrket.

Afsnit 5

Forslag om personale.

5.1 Teknisk/administrativt personale.

Skolernes virksomhed forudsætter et administrationsapparat på hver skole til varetagelse af undervisning med åben studiestruktur, forsøgs- og udviklingsarbejde, og de mange forskelligartede opgaver som de 2 skoler iøvrigt må varetage. På grund af de forskelligartede uddannelsesområder og den studieform der anvendes, vil et forholdsmæssigt større antal administrative medarbejdere være nødvendige, for at såvel de økonomiske som de pædagogiske funktioner kan tilgodeses.

Blandt de særlige forhold som gælder for kunsthåndværkeruddannelserne kan nævnes:

- et stort antal medarbejdere, da lærerstaben for en stor del er deltidsansat.
- skiftende undervisningsindhold og individuel studieform, hvilket betyder renskrivning af studiemateriale, øvelser og opgaver.
- kun få lærebøger på området, hvilket betyder renskrivning af lærebogsblade og kompendier.
- indførelse af forsøgs- og udviklingsarbejde samt rådgivning, hvilket betyder renskrivning af rapporter.
- administration af forespørgsler og tilmeldinger i forbindelse med optagelsesprøven.

- organisering af ekskursioner og studierejser.
- korrespondance vedrørende inden- og udenlandske besøg m.v.
- opsyn med skolerne udenfor undervisningstiden, hvor de studerende kan benytte lokaler og udstyr.

Det teknisk/administrative personale foreslås at omfatte følgende:

- ADMINISTRATOR

Økonomi, personale, administration, udvikling.

- BOGHOLDER

Regnskabsføring, kreditorer, debitorer, SCR.

- ASSISTENTER

Studiekontor/administration, indkøbsaftaler.

Administration af løn til ca. 320 personer årligt (SCL).

Studieadministration, skrivestue, kompendier.

Kasserer.

Omstilling.

Skrivestue, mangfoldiggørelse, kontormaskiner.

Sekretariat, postarkiv, studierejser.

- SKOLEBETJENTE

(6.00-14.00)

Varemodtagelse, trykkeri, AV, bygninger, rengøring, transport, adgangskontrol, rekvisitter.

(14.00-22.00)

Varemodtagelse, trykkeri, AV, bygninger, rengøring, adgangskontrol, rekvisitter.

- MEDHJÆLPERE

Rengøring, forefaldende arbejde, transport, teknisk drift og vedligeholdelse af værksteder.

Afsnit 6

Forslagets fysiske forudsætninger.

Behovet for lokaler og udstyr i den reviderede kunsthåndværkeruddannelse vil være afhængig af en række konkrete forhold, som det ikke er muligt alene at afklare på grundlag af indholdet i nærværende betænkning.

Den fremtidige tilgang, uddannelsens konkrete struktur og indhold m.m. gør således, at udvalget ikke konkret har taget stilling til det fremtidige behov for lokaler og udstyr.

Til belysning heraf, har et par medlemmer af udvalget dog foretaget den i bilag 2 (side 128) viste beregning af behovet for lokaler og udstyr, på grundlag af et kompendium "Areal-Funktion", fremstillet af Skolen for Brugskunst i 1983.

Udvalget har orienteret sig i materialet, men har ikke taget nærmere stilling til det specifikke indhold.

Forslaget til ændring af kunsthåndværkeruddannelserne vil medføre behov for en udvidelse af skolernes lokalekapacitet. Da skolerne i forvejen ikke har tilstrækkelig plads i forhold til den eksisterende uddannelse, må der påregnes en betydelig udvidelse af skolernes arealer. I bilag 2 skannes det samlede lokalebehov pr. skole at være på 11.000 m² (netto areal).

Tilsvarende vil ændringen af uddannelserne medføre en udvidelse af skolernes udstyr og inventar. I bilag 2 er anført en anslået pris for nyanskaffelse af udstyr og inventar i relation til nærværende forslag på 20 mill.kr. pr. skole. Det skal dog bemærkes, at det samtidig skannes at ca. 2/3 af udstyrsbehovet dækkes i allerede forekommende udstyr.

Under forudsætning af, at det samlede elevantal på hver af skolerne er 380 studerende, vil det gennemsnitlige areal pr. studerende i henhold til bilag 2 være 28,9 m².

Begrundelsen for det relativt store areal pr. studerende i forhold til andre skoler er, at uddannelserne indeholder både et kunstnerisk/formnæssigt område (tegnelokaler, modelleringslokaler m.v.), et håndværksmæssigt/teknisk område (værksteder), et øvelses/projekteringsområde (arbejdspladser, tegnestuer) og et teoretisk område (forelæsningslokaler, grupperum).

Afsnit 6

Forslagets fysiske forudsætninger.

6.1. Forbrugsmaterialer.

Kunsthåndværkeruddannelsen er karakteriseret ved et relativt stort materialeforbrug gennem hele uddannelsen.

Da udvalget i afsnit 3.0. (side 73) om uddannelsens formål har foreslået, at uddannelsen bl.a. gennem praksis i værksteder skal give de studerende indsigt og erfaring i materialer og teknikkers muligheder, finder udvalget, at udgifter til materialeforbrug bør prioriteres højt.

Udvalget har samtidig, i afsnit 3.6. (side 102) om de studerendes økonomiske forhold foreslået, at det bør være muligt at gennemføre uddannelsen uden at det forudsættes, at de studerende betaler forbrugsmaterialer.

Materialeforbruget og udgifterne dertil varierer naturligvis fra studieretning til studieretning, og i et vist omfang også fra studerende til studerende.

Det er, på den anførte baggrund, udvalgets opfattelse, at der i den fremtidige kunsthåndværkeruddannelse, som foreslået af udvalget, vil være behov for i gennemsnit at afsætte 5.-6.000,- kr. pr. år pr. studerende til materialeudgifter.

Dette beløb er fremkommet på grundlag af en opgørelse af det nuværende forbrug, hvor de studerende selv betaler en vis del.

Det skal bemærkes, at man i forbindelse med opgørelsen har vurderet, hvilke udgifter der er nødvendige for at gennemføre uddannelsen, og hvilke der er forårsaget af de studerendes behov for at arbejde på grundlag af et ambitionsniveau, der ligger ud over, hvad uddannelsen i sig selv forudsætter.

Afsnit 7

Et skøn over de økonomiske konsekvenser af udvalgets forslag til en fremtidig uddannelse af kunsthåndværkere og designere.

7.0 Anlægsudgifter.

Forudsætningen for at leve op til de intentioner der knytter sig til en revideret kunsthåndværkeruddannelse, er i ligeså høj grad nyinvestering i lokaler og udstyr, som behovet for ændret struktur og indhold i uddannelsen.

I bilag 2 (side 128) har en arbejdsgruppe opgjort det fremtidige lokale- og udstyrsbehov.

Sammenholdt med de nuværende forhold udviser opgørelsen et behov for nye investeringer, der over en årrække kan opgøres til ca. 12,5 millioner kroner til udstyr (i 1984 priser), og en samlet lokaleudvidelse på ca. 5.300 m pr. skole. Beregningerne er foretaget på grundlag af flertallets indstilling m.h.t. optagelseskapacitet.

Vedrørende udstyret skal det bemærkes, at man i en periode har undladt egentlige nyanskaffelser, på grund af den forestående revision af kunsthåndværkeruddannelsen.

Endvidere finder udvalget grund til at pege på, at der i forslaget til den reviderede kunsthåndværkeruddannelse er forudsat en ændret struktur, og at nye materiale- og teknikområder inddrages i uddannelsen.

Det er samtidig udvalgets vurdering, at den teknologiske udvikling, også for kunsthåndværkeruddannelsen, betyder et behov for investeringer i avanceret udstyr som f.eks. datamater med grafiske faciliteter, bl.a. med henblik på konstruktion og design.

Vedrørende lokalebehovet skal det anføres, at de nuværende forhold er helt utilstrækkelige. Endvidere vil indførelsen af nye teknikker og materialeområder i sig selv stille forøgede krav til lokalekapaciteten.

Afsnit 7

Et skøn over de økonomiske konsekvenser af udvalgets forslag til en fremtidig uddannelse af kunsthåndværkere og designere.

7.1 Driftsudgifter.

Den udbygning og højnelse af skolernes virksomhed, som er indeholdt i udvalgets samlede forslag, vil ikke kunne realiseres med det foreliggende driftstilskud til uddannelserne.

Selv om der i den foreslåede uddannelse eventuelt kan opnås besparelser gennem rationelle studieordninger og optagelse af færre studerende m.v. kan disse besparelser ikke opveje merudgiften til den tilsigtede gennerafjødelse af forslaget.

I henhold til finanslov 1984 andrager udgifterne til kunsthåndværkeruddannelserne ialt ca. 27 mio. kr.

Udvalget har et ønske om, at man i den fremtidige kunsthåndværkeruddannelse, med tilhørende efteruddannelse, opprioriterer kvaliteten, uanset at dette - i det mindste i en periode - betyder en reduktion i optagelseskapa-
citeten.

Det er flertallets vurdering, at revisionen af kunsthåndværkeruddannelserne vil medføre en gradvis forhøjelse af skolernes årlige driftstilskud.

I afsnit 3.1. (side 75) har udvalget foreslået, at der sker en vis reduktion i den samlede uddannelseskapa-
citet inden for kunsthåndværkeruddannelsen.

De driftsmidler der herved frigøres, foreslås af udvalget anvendt til etablering af efteruddannelse som anført i afsnit 3.5. (side 100) .

Endvidere har udvalget i afsnit 3.2. (side 96) foreslået, at skolerne funktionsområde udvides til også at omfatte forsknings-, udviklings- og rådgivningsopgaver.

Udvalget foreslår, at disse opgaver så vidt muligt finansieres af brugerne, d.v.s. som indtægtsdækket virksomhed.

Et mindretal bestående af: Peter Grünbaum og Jesper Jans foreslår følgende formulering:

Som det fremgår af afsnit 2.2. (side 70) har udvalget stillet forslag om en ny uddannelsesstruktur. Denne struktur er bl.a. karakteriseret ved en større fleksibilitet i den samlede uddannelseslængde. Udvalget har endvidere forudsat, at uddannelsens konkrete organisering og gennemførelse, i højere grad end i den nuværende uddannelse, baseres på en mere individuel og selvstændig undervisningsform, der kun i begrænset omfang forudsætter egentlig holdundervisning.

Dette vil samtidig give bedre mulighed for løbende at optimere udnyttelsen af den lærerkapacitet der er til rådighed.

På den anførte baggrund er det mindretallets vurdering, at den foreslåede revision af kunsthåndværkeruddannelsen kan gennemføres uden forøgede driftsudgifter.

I henhold til Finanslov 1984 andrager udgifterne til kunsthåndværkeruddannelsen ca. 27 millioner kr. Mindretallet foreslår at dette niveau fastholdes.

Afsnit 8

Bilagsoversigt.

Bilag 1.

Brev af 1. september 1980 fra Uddannelsesnævnet vedrørende kunsthåndværkeruddannelserne, om forskelle i den administrative struktur på de to skoler i Kolding og København.

Bilag 2₁

En beregning af behovet for lokaler og udstyr, udarbejdet af et par medlemmer af revisionsudvalget. Forslaget, som udvalget ikke har taget stilling til, er udarbejdet på grundlag af et kompendium "Areal-Funktion", fremstillet af Skolen for Brugskunst i 1983.

KUNSTHÅNDVÆRKERUDDANNELSERNE

Direktoratet for erhvervsuddannelserne
Højbro Plads 4, 1200 København K.
Tlf. (01) 11 38 20

Den 1. september 1980

bfa/sp

BILAG 1

Direktoratet for
erhvervsuddannelserne
Højbro Plads 4
1200 København K.

Uddannelsesnævnet for kunsthåndværkeruddannelserne har på sit møde den 26. august 1980 behandlet spørgsmålet om forskelle i den administrative struktur på de to skoler i Kolding og København.

Når nævnet har set det som sin opgave at tage disse forhold op til overvejelse, er det fordi, det er nævnets opfattelse, at de formelle og administrative betingelser, hvorunder en kunstnerisk og kreativ skole fungerer, er af altafgørende betydning for skolens trivsel og udvikling.

Skolen for Brugskunst har siden 1973 været en selvstændig, selvejende institution, og denne ændring i skolens administrative struktur har haft positiv betydning for denne skoles udvikling. Bl.a. kan nævnes, at skolen nu styres af en faglig kompetent bestyrelse med indsigt og erfaring inden for skolens undervisningsområder, hvilket er en nødvendig forudsætning ved vurderingen af undervisningens resultater, studieplaner, økonomiske forhold, læreransættelser o.s.v.

Den selvstændige status betyder også, at denne skole nu har direkte forbindelse til direktoratet for erhvervsuddannelserne og dermed mulighed for selv at forhandle om pædagogiske og økonomiske forhold, samt at den gennem sit eget administrationsapparat har kendskab til de midler, der tildeles skolen og selv har mulighed for at administrere disse.

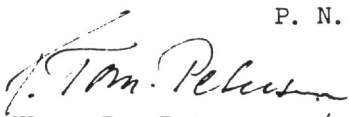
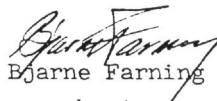
Det er nævnets opfattelse, at de positive erfaringer, der er gjort i forbindelse med selvstændiggørelsen af skolen i København bør ud-

nyttes med henblik på Kunsthåndværkerskolen i Kolding, idet de forhold, der i sin tid begrundede selvstændiggørelsen af den daværende Kunsthåndværkerskole i København, findes ganske tilsvarende i Kolding, og der således ikke er hverken ledelsesmæssige, pædagogiske, økonomiske eller lokalemæssige grunde, der kan motivere, at skolen er en underafdeling af Kolding tekniske skole.

Udover ovennævnte motivering for en selvstændiggørelse af Kolding Kunsthåndværkerskole bør tillige nævnes, at i forbindelse med den forestående revision af kunsthåndværkeruddannelserne vil det være uhensigtsmæssigt, hvis de to skolars status og administrative forhold er forskellige, fordi det meget vel kan tænkes, at der med de nuværende forskelle i skolernes status, kan være intersemodsætninger og divergerende meninger om en ny kunsthåndværkeruddannelse. Disse forskelligartede meninger og forudsætninger må forudses at kunne være en hemsko for revisionsudvalgets arbejde og for forslagens gennemførelse.

På baggrund af ovenstående redegørelse skal uddannelsesnævnet herved anmode direktoratet om at overveje at foretage en ændring af Kolding Kunsthåndværkerskoles administrative forhold.

P. N. V.

	
Klavs Tom-Petersen	Bjarne Farning
formand	sekretær

Lokale og udstyr.

Et par medlemmer af revisionsudvalget har foretaget en beregning af behovet for lokaler og udstyr.

Udvalget har orienteret sig i materialet, men har ikke taget nærmere stilling til det specifikke indhold.

Til grund for beregningen af arealer og udstyr er anvendt et af Skolen for Brugskunst udarbejdet kompendium "Areal - Funktion" fra 1983, hvori der er foretaget beregning af en studerendes arbejdsplads for hver studieretning, samt anført det til studieretningen nødvendige udstyr og inventar med dertil hørende arealberegning. Der er desuden foretaget beregning over fælleslokaler, lokaler til administrationen m.v.

I nedenstående oversigt er der for såvel lokaler som udstyr regnet med en rimelig standard som, uden "flotheder" af nogen art, giver skolerne mulighed for at arbejde professionelt med kunsthåndværk og industriel design.

FÆLLES UNDERVISNINGSLOKALER TIL FORSKOLE, STUDIERETNINGERNE 1. + 2. + 3. DEL OG DE TVÆRFAGLIGE INSTITUTIONER.

	Netto areal m ²	Anslået udstyr kr.
Teori- og grupperum:	200 m ² /180.000,-	
Tegnelokaler	: 500 m ² /250.000,-	
Modelleringslokaler:	100 m ² / 80.000,-	
Foredrags- og udstillingslokaler	: 400 m ² /400.000,-	
Bibliotek	: 150 m ² /150.000,-	= 1350 m ² / 1.060.000,-

Forskole, 1.del

Tilgang = 80 elever pr. år

Faglokaler : Grundlæggende teoretisk
og praktisk undervisning

Modelværk-

sted : Stof, tråd, træ, metal,
ler, papir m.v. = 500 m² / 350.000,-

Lokalerne anvendes af øvrige afdelinger udenfor forskoleterminen.

Netto areal m ²	Anslået udstyr kr.
----------------------------------	--------------------------

Beklædning, 2. + 3. del.

Tilgang = 20 studerende pr. år

Faglokaler : Den studerendes faste arbejdsplads + undervisning:
Metodik, syteknik, graduering, komposition, arbejds-tegning m.v.

Værksteder : Tilskæring, maskinsyning,
presning, strik, hatte-læder, lager m.v. = 1300 m² / 2.250.000,-

Keramik & glas, 2. + 3.del.

Tilgang = 12 studerende pr. år.

Faglokaler : Den studerendes faste arbejdsplads + undervisning:
Formgivning, metodik, tegning, dekoration, arbejds-tegning, eksperimenter m.v.

Værksteder : Kemi

Keramik : Drejning, gips- og model, afdrejning, støbning, ind-drejning, forglødning, glasur, malestue, ovnrum, ler-fremstilling, grov- og rå-varelager

Glas : Glashytte, form- og slibning, dekoration, koldglas, lager= 1250 m² / 2.850,000,-

Mgfoel, 2. + 3. del.

(møjbel, indretning, redskaber).

Tilgang = 12 studerende pr. år

Faglokaler : Den studerendes faste arbejdsplads + undervisning:
Projektering, metodik, produktudvikling, tegning, arbejdstegning m.v.

	Netto areal m ²	Anslået udstyr kr.
Værksteder : Træ-maskine, træ-hånd, metal, plast, laminering, maling, lager	= 1000 m ² /	2.000.000,-
<u>Tegning & grafik, 2. + 3.del</u>		
Tilgang = 24 studerende pr. år.		
Faglokaler : Den studerendes faste arbejdsplads + undervisning: Metodik, tegning, komposition m.v.		
Værksteder : Grafik, serigrafi, typografi og skrift. Video, CAD/ CAM, repro- og foto, lager	= 1300 m ² /	2.970.000,-
<u>Textil, 2. + 3. del.</u>		
Tilgang = 10 studerende pr. år		
Faglokaler : Den studerendes faste arbejdsplads + undervisning: Metodik, tegning, komposition m.v.		
Værksteder		
Væv : Vævestuer, spoling m.v. strik, garnlager		
Tryk : Tryklokale, ramme, fixerfarvning- og skylning, stoflager, rammelager, kemi	= 1450 m ² /	2.120.000,-
<u>Institut for Almen Form, 2. + 3.del</u>		
Plads til 25-30 studerende pr. dag.		
Faglokaler : Undervisning: Produktudvikling, designteori, ergonomi, miljøforhold, økonomi + jurera, teknologi, datalære m.v.		
Værksteder : Modelværksted	= 150 m ² /	200.000,-

	Netto areal m ²	Anslået udstyr kr.
<u>Institut for Almen Form 1. + 2. + 3.del</u> 85 studerende pr. dag.		
Faglokaler : Undervisning: Tegning, mo- dellering, farvelære, geo- metri-projektionstegning, formlære, kunstforståelse, kunsthistorie, samfundshi- storie, samfunds- og kul- turforhold m.v.	= 350 m ² /	400.000,-
<u>Institut for Formidling, 2. + 3.del</u> 25-30 studerende pr. dag.		
Faglokale + Pædagogik, udstillings- AV-Lokale ; og medieteknik	= 650 m ² /	1.250.000,-
<u>Administration & drift.</u>		
Studie- kontor : Rektor, inspekter, studiele- dere, ledende lærere, studie- vejledning, lærerværelse, stu- diesamling m.v.	= 600 m ² /	600.000,-
Admini- stration: Kontorer, mødelokaler, arkiv, kopirum m.v.	= 300 m ² /	550.000,-
Drift : Kantine, garderober, bad/toi- letter, rengøring, depot, lager, rekvisitudsalg	= 800 m ² /	1.200.000,-
Ventilationsanlæg (anslået)	=	2.200.000,-
Lokaler ialt (netto areal) pr. skole	= <u>11000 m²</u>	
Udstyr ialt (excl. installationer + moms) pr. skole	=	<u>20.000.000,-</u>